

# **SISTA MÄNNISKAN PÅ MARS**

***Henrik Hall***

**Del 2. Stängda dörrar**

2015-03-20

Jag behöver inte fundera mer på hur jag ska berätta för Åsa. En av hennes tidigare pojkvänner, en trist typ som inte verkar ha kommit över att hon gjorde slut för tre år sedan, hade "råkat" hitta mitt namn på en lista över dem som ska åka till Mars. Så värst mycket slump kan det inte ha varit. Jag har varit oerhört noga med att sopa igen alla kopplingar från mig till projektet, inklusive min ursprungliga ansökningsfilm. Jag är nog den kandidat som har hållit avgjort lägst profil. Medan vissa har gjort allt för att synas i media och på premiärer och skrivit långa bloggar om Mars, har jag hållit min ansökan väldigt privat. Googlar man på mitt namn kommer flera sidor om en hockeyspelare i Columbus upp. Så småningom visas min gamla företagshemsida. Killen måste ha letat rätt så intensivt och målinriktat.

Åsa tog det verkligen inte så bra som jag hade hoppats och det är att uttrycka det mildt. Fast vad kunde jag egentligen förvänta mig, hur naiv kunde jag vara som trodde att det fanns en chans att hon bara skulle le och vara glad för min skull? Hela lägenheten var släckt när jag kom hem efter träningen igår, men hon stod i hallmörkret och väntade på mig med kolsvarta ögon. Hon verkade ha stått där en bra stund. Så fort jag kommit in, hon gav mig inte ens tid att stänga dörren eller ta av mig ytterkläderna, tog hon tag i mig med en kraft jag inte trodde hon hade, drog in mig i köket och kastade ner mig på golvet. Utskällningen som följde var nog det värsta jag någonsin varit med om. Jag blev seriöst orolig för att grannarna skulle ringa polisen. På köksbordet stod hennes bärbara dator, med skärmen täckt av den hemsida från en holländsk tidning där det stod vilka som blivit uttagna för att åka till Mars. Jag kunde inte gärna neka till att det var mitt namn som stod där, men jag hann inte ens säga att jag inte hade tackat ja ännu. Hon ömsom skrek, ömsom grät, ömsom slog mig och det värsta var att jag inte kunde annat än hålla med henne. Ja, jag hade spelat ett dubbelspel. Ja, jag hade inte varit 100% ärlig mot henne. Ja, det här var värre än om jag hade vänsterprasslat, eftersom jag tänkte försvinna för evigt. Ja, det var fel av mig att planera en framtid med henne och samtidigt planera en framtid på en helt annan planet. Det enda jag hade svårt att ta på mig var att jag tvingat henne att säga upp sig från ett fast jobb för att börja plugga, men det var ingen idé att komma med några invändningar. Jag försökte be om ursäkt, försökte parera och mildra hennes utfall, försökte närma mig henne, men varje gång jag ens var nära att nudda henne, skrek hon: "rör mig inte ditt äckel!" Alla dessa fantasifulla historier om make-up sex och break-up sex och allt vad det heter - de tror jag inte på längre. Helst av allt hade hon velat kasta ut mig omedelbart, men vid halv ett veckade hon och lät mig sova på soffan. Klockan sju på morgonen var hon lika ursinnig som kvällen innan, petade på mig med änden av en sopkvast tills jag vaknade och befallde mig att gå. När jag hade klätt på mig ytterkläderna höll hon fram handen och sa: "nyckeln!" med uppfordrande ton. Jag fick ur mig ett lamt "men det är ju min lägenhet också", varpå hon svarade med en kyla som gick igenom ben och märg: "du behöver ingen nyckel på Mars". Jag insåg att jag inte skulle komma någon vart, i alla fall inte nu, så jag gick, utan att ta med mig något.

Fördelen med att bli bostadslös som student i slutet av läsåret, är att många som avslutat sina studier under året har hunnit flytta ut och de nya studenterna kommer inte förrän i höst. Efter att gått in till stan för att inte frysa arslet av mig och försöka klarna tankarna - helt utan resultat - och ha ätit frukost på Wedemarks, gick jag till Studentbostadsförmedlingen och kunde kvittera ut en nyckel till ett studentrum direkt. Jag hade inte mer än kommit in i rummet innan det kom ett SMS från Åsa. Jag hoppade högt och hoppades på en chans till försoning, men hon skrev bara: "nu kan du hämta dina prylar". Jag tvekade först av rädsla - vore det verkligen en bra idé att träffa henne så snart igen - men tog mod till mig och gick tillbaka till vår lägenhet. Hon var inte hemma. Utanför dörren, i trapphuset, stod två banankartonger fulla med mina kläder och prylar. Till och med brödrosten som jag fått i inflyttningspresent av mamma. Jag tog en taxi till studentrummet och packade mödosamt upp. Inget saknades, hon var grundlig som vanligt. Jag fick avbryta arbetet flera gånger för att parera gråtattacker och till slut somnade jag gråtande och utmattad med kläderna på. Jag vaknade en kort stund på kvällen, skrev det här dagboksinslaget, duschade och somnade igen. Någon aptit hade jag absolut inte.

2015-03-22

Jag har inte orkat göra något alls under helgen. Jag har inte ens orkat bädda. Jag kan inte tänka klart och jag äter knappt något. Har försökt ringa Åsa några gånger, bara för att höra hennes glada röst på mobilsvaret, men hon har givetvis inte ringt tillbaka. Det känns som en stor, tung klump i halsen, som hindrar mig från att andas ordentligt. Är det så det känns att ha rymddräkt på sig?

2015-03-24

Skippade plugget igår och idag. Känns som att jag inte kan tänka klart. Gick en långpromenad ute på Frösön. Kollade inte klockan, men var säkert ute i fyra timmar. Underbart skönt att få skingra grubblerierna och bara gå, gå, gå. Det började blötsnöa kraftigt efter en stund, men det gjorde det bara ännu skönare. Jag måste hitta ett sätt att komma vidare med mitt liv. Jag vet att jag skulle kunna trilla ner i en depression eller fylleri annars, jag har varit nära tidigare, när jag inte alls hade lika mycket att bekymra mig över som nu. Innerst inne vet jag nog att det bara finns en enda väg ut för mig nu. Jag har bara så svårt att kasta mig in i det som de facto ledde mig till eländet jag är i.

2015-03-26

Gick till en föreläsning idag. Det gick sisådär. Jag fick gå ut mitt i föreläsningen för att parera en gråtattack. Stämningen runt omkring mig var annorlunda. Det kändes som att alla tittade på mig, men nästan ingen kom fram och pratade. De flesta som vågade sig fram, gjorde det för att gratulera till att jag kommit in i Marsprojektet. Ryktet har gått före mig minsann! Om det var Åsa eller hennes gamla beundrare som berättat spelade egentligen ingen roll. Det skulle givetvis ha kommit ut på något sätt förr eller senare. Stan är liten och studentvärlden ännu mindre. Någon enstaka kom fram och beklagade att Åsa gjort slut och bedyrade att hon begått ett stort misstag. Svårt att säga om det var ärligt menat och svårt att hålla med. Skippade eftermiddagslektionerna och gick ut på en långpromenad igen, denna gång förbi skidskyttearenan och in på gamla regementsområdet. Mitt ute i skogen blev det fullständigt självklart: nu är det bara Mars som gäller. Jag ringde Amsterdam på fläcken och tackade ja. Frågade till och med om jag kunde börja tidigare, men de beklagade att det var 10 juni som gällde. Jag var tydligen inte den första som frågat. Försökte fira med en Weizenbier på kvällen. Det smakade inte gott alls, så jag hällde ut det mesta i vasken.

2015-03-27

Gick in till Bosse idag och meddelade att jag inte kommer att följa med till Stanford och jag berättade också varför. Han såg lite besviken ut, men verkade samtidigt imponerad och gratulerade mig. Skulle inte förvåna mig om det bor en liten rymd-drömmare i honom också, men han är nog lite för gammal och lite för etablerad för att söka det största äventyret. Han frågade om jag skulle göra klart mitt projektarbete. Jag visste inte vad jag skulle svara, hade inte tänkt ett ögonblick på det, så jag svarade: självklart! Han sken upp och sa att han verkligen såg fram emot att läsa mitt arbete.

2015-03-28

Skulle spelat en träningsmatch i innebandy idag, men jag pallade inte att gå dit. Visste inte vad jag skulle säga om det som hade hänt. Dessutom hade jag inte varit på några träningar senaste veckan, så jag kanske inte skulle få spela ändå. Jag gick en långpromenad och kom förbi vår lägenhet utan att riktigt ha tänkt på det, i alla fall inte medvetet. Det var helt kallt i alla fönster, inga gardiner, inga lampor, inga blommor. Jag tittade in så gott det gick och det såg lika öde ut därinne. Här vilar hon inte på lagrarna minsann. Ska det va, så ska det va. När jag kom hem kollade jag bostadsannonserna och givetvis, där var vår lägenhet ute till försäljning. Det kändes som att jag skulle börja gråta, men det var som att det inte kunde komma ut något mer, det kändes som att jag redan hade gråtit så mycket som jag kunde. Istället börjar en känsla av distans krypa innanför skinnet på mig. Det där berör mig inte längre. Det där var mitt liv, men jag har lämnat det. Jag måste blicka framåt, mot Mars. Jag ringde Åsa, men fick ett besked om nummerfel. Hon har redan bytt telefonnummer!

2015-03-30

Gick på morgonföreläsningen, men kände mig ännu mer främmande än sist jag var i skolan. Det här är inte mitt liv längre. All motivation att plugga är borta. Faktum är att jag varken har pluggat eller skrivit på mitt projektarbete de senaste tio dagarna. Jag har knappt ens tänkt på att jag skulle göra det. Så fort jag kan få en biljett till Linköping sticker jag. Jag struntar i om jag får med mig alla grejor. Ska bara säga upp rummet. Skiter i om jag inte får tillbaka de tre månadshyror jag betalat i förskott.

2015-04-01

Tillbaka i Linköping igen, utan återvändo, denna gång med ännu mindre packning än när jag åkte upp. Resten fick Myrorna. Skönt att slippa bli påmind om det liv jag har flytt från. Nu gäller det bara att härda ut och inte börja klättra på väggarna fram tills jag börjar i Amsterdam. Gäller att lämna det gamla bakom mig och bara tänka framåt. Det första jag gjorde efter att jag slängt in väskan i lägenheten, var att gå till bibblan och låna allt om Mars och rymdresor. Det var förvånansvärt lite, men det kan ändå vara skönt att inte behöva leta upp precis allt på internet. När utbildningen börjar ska jag redan kunna namnet på varenda berg och dalgång på Mars, jag ska kunna namnen på alla viktiga rymdforskare, alla astronauter, kosmonauter och taikonauter genom historien. Jag ska kunna alla väsentliga upptäckter och när de gjordes. Jag ska ha full koll på alla uppskjutningar högre än satellitnivå, bemannade och obemannade. Jag ska lära mig varenda stjärnbild och komet som jag inte redan kan. Jag ska banne mig lära mig rymd-navigering. Det borde hålla mig sysselsatt i två och en halv månad!

2015-04-02

Östersunds-Posten ringde idag. De hade hört ryktesvägen att jag skulle bli den första jämtan i rymden och ville ha en exklusiv intervju. Jag sa att de ringt fel nummer och la på. Tids nog ska jag nog snacka med media, men att låta någon liten skitblaska i Jämtland få första tjing, det finns inte på kartan. Den avkroken är jag färdig med.

2015-04-08

Konstigt egentligen hur lätt det är att komma tillbaka till sin gamla stad. Det är som att ett och ett halvt år i Östersund inte har existerat. Jag går och fikar på Schelins som vanligt, jag var på romerska badet i lördags och bytte om i samma bås som alltid. Jag har varit ute och festat några gånger redan, med samma människor, på samma ställen som tidigare. Jag har löst ett gymkort och går och tränar varje dag, det är väl det enda riktigt nya. Plus att jag har ätit söndagmiddag med mamma för första gången sedan jag bodde hemma. Än så länge har jag sagt till henne att vi har påsklov från studierna. Behöver lite mer tid att fundera på hur jag ska kunna berätta för henne vad som verkligen händer.

Ändå är stämningen inte som vanligt. Jag har förändrats på något vis, men det känns som att mina gamla polare inte har gjort det. Alla tre är fortfarande singel, ingen av dem har bytt jobb eller börjat plugga. Precis som tidigare klagar de lite halvhjärtat på sina liv, men är innerst inne väldigt nöjda. Jag berättade för dem första gången vi träffades om varför jag är tillbaka och vad jag ska göra. De har rätt att få höra det från mig och inte på omvägar. De sa att de tyckte det var häftigt och gratulerade mig, men frågade inte särskilt mycket och har inte tagit upp det igen. Det verkar inte som att det är en stor grej för dem. Snarare känns det som att de redan tidigare har räknat bort mig som en central del av gänget, en som de inte behöver ta på särskilt stort allvar. Egentligen förebrår jag dem inte det. Jag har försvunnit en gång ur deras liv och snart försvinner jag igen, troligen för gott. Just nu är den här stan och de här människorna centrum i mitt liv, men det blir bara en parentes. Snart tillhör det här också ett avlägset och luddigt förflutet.

2015-04-14

Idag kom en rejäl laddning information per epost från Amsterdam. Mycket praktikaliteter om boende, anställningsvillkor, hur vi bokar biljetter etc, men också fakta som vi ska plugga in i förväg och uppgifter som vi ska förbereda för att kunna presentera på plats. Tur att jag inte har något annat för mig innan jag börjar. Fast vem har det, förresten? Vem jobbar in i det sista med något annat när hon eller han siktar på att klippa banden med allt? En positiv nyhet var att de betalar min bostad i Sverige under hela utbildningstiden. De såg det tydligen som viktigt att vi har kvar en tydlig koppling till våra respektive länder. De betalar därför också hemresor för oss fyra gånger om året. Ingen total brytning med det gamla, alltså. Men det kommer att kännas konstigt att storma in i lilla Linköping när man har sitt liv i stora världen. Hur länge kommer någon här hemma att bry sig om mig och vilja träffa mig? Mamma såklart, men annars?

2015-04-18

Sedan jag flyttade tillbaka hit har jag börjat följa med i nyheterna på allvar igen. För några månader sedan hade jag bara en vag aning om att det pågick ett inbördeskrig i Syrien och Irak och att det fanns några som heter ISIS, men nu har jag nästan full koll på alla olika stridande grupperingar och vad konflikten handlar om i grunden. Jag följer uppladdningen inför amerikanska presidentvalet nästa år och av ren självbevarelsedrift har jag börjat sätta mig in i nederländsk politik och ekonomi. Känns som att det här är något jag har saknat, som en kär gammal vän. Helt och hållet har jag inte förändrats, trots allt.

2015-04-25

Jag tar tillbaka det där med att grabbarna har räknat bort mig och inte bryr sig. Det är i alla fall inte helt sant. Leffe ringde i dag och meddelade att de vill ha någon form av rejäl avfirning innan jag försvinner iväg igen. "Det blev så plötsligt förra gången", tror jag han uttryckte det. De hade hittat en restresa till Gran Canaria om tre dagar och ville bjuda mig på en vecka i solen. Har jag berättat för dem om hur svag jag är för den ön, ända sedan mamma tog med mig dit strax efter att pappa dött? Det har jag säkert och i så fall är jag imponerad över att de minns det. Typiskt dem att ha så kort framförhållning. När de ska planera långsiktigt funkar det inte alls, men när det är snabba ryck är allt möjligt. För mig passar det perfekt att åka bort över sista april och första maj. Det är något jag verkligen inte vill bli påmind om.

2015-05-07

Tillbaka från Kanarieöarna, brunbränd och fin, men något rundare om magen. Jag insåg redan på planet ner att det var lika bra att glömma det där med att träna och hålla sig sund och istället bara hänga på i de andras tempo. Det blev mycket öl och långa sovmorgnar, men det var nog också därför det funkade så bra och blev så kul. Det är något speciellt med barndomskompisar. Hur mycket man än glider i sär har man ändå en hel massa gemensamt!

2015-05-10

Kom på mig själv med att börja bli nervös på allvar, en hel månad innan det ska börja. Kunde knappt sova i natt och har inte ro att plugga in några mer stjärnbilder. Men det är en förväntansfull nervositet, ett pirr som säger: är det inte dags att köra igång snart? Jag är säkrare än på länge att jag har gjort rätt. Det är det här jag har drömt om och det här slår ut allt. Är det en efterhandsrationalisering för att allt annat sket sig? Knappast. Det andra var ju bara medel på vägen för att nå det stora målet. Nu behövs det där andra inte längre, nu är det fullt fokus på huvuduppgiften.

2015-05-12

Kollade mitt privata bankkonto idag och fick en chock. Istället för de vanliga alldeles för få kronorna, stod det 170.000kr på kontot. Jag trodde först att det blivit något fel, men så hittade jag en insättning från Swedbank i Östersund: "Lägenhetsförsäljning". Stor klump i magen!

2015-05-15

Nu verkar PR-maskineriet ha dragit igång på allvar. Corren, Radio Linköping och lokal-TV ringde alla idag och ville intervjua mig. Jag blev lite tagen på sängen, men insåg efter ett tag att jag läst någon stans i informationsmaterialet att det var viktigt att vi var tillgängliga för media. Lokal, insnöad radio och TV har jag inte mycket till övers för, så dem avfärdade jag snabbt, men Corren har jag ändå något slags respekt för. Reportern var trevlig och inte alls pushig och efter en stunds diskussion enades vi om att jag inte hade mycket att berätta ännu. För tillfället skulle det räcka med att jag åkte förbi redaktionen så att de fick ta några foton av mig, att sätta bredvid den lilla notis som Amsterdam skickat och i gengäld lovade jag att de skulle få den första riktiga intervjun, efter att utbildningen kört igång. Frågan om jag kunde blogga exklusivt för dem, passade jag på tills vidare. Jag antar att ledningen i Amsterdam vill ha ett ord med i laget där. Jag åkte medvetet till redaktionen strax innan de stängde, så att notisen garanterat inte skulle komma in i morgon. En dag till för att prata med mamma i lugn och ro måste jag ha.

2015-05-16

Mamma hade faktiskt undrat lite hur påsklovet kunde vara så långt och om det hade hänt något, men ville inte besvara mig med frågor. Det skulle vart när jag gick på gymnasiet det! Hon tog nyheten med fattning, även om det kom några tårar ur ögonen. Jag tror att hon först och främst blev ledsen för att jag återigen skulle lämna hemstaden och dessutom för utlandet (att det i praktiken går snabbare att resa till Amsterdam än Östersund, ville hon inte riktigt tro på) och hon blev lugnad av att jag skulle komma hem minst fyra gånger om året. På mammors stöttande vis valde hon sedan att se det positiva och försöka förringa det negativa. Hon tryckte på att jag skulle få en fin och spännande utbildning, att jag skulle få uppleva mycket och träffa betydelsefulla personer och dessutom att de flesta som gick utbildningen skulle få stanna på Jorden. Kanske tänkte hon också att själva uppskjutningen låg så långt fram i tiden att allt skulle kunna hända innan dess, inklusive att jag ändrade mig eller att hon gick och dog. Jag gjorde inget för att oroa henne i onödan, utan fokuserade också på att detta i första hand var en utbildning. Känns faktiskt lite lugnare på det viset. Mamma tänkte också som vanligt på andra. Hon insisterade på att vi skulle åka till mormor och morfar så att de fick träffa mig innan jag flyttade igen. Jag blev förvånad på mig själv att jag inte tänkt den närmast självklara tanken. Vi bestämde att vi skulle åka en helg så fort som möjligt, så att mamma inte behövde ta ledigt från jobbet, och jag fick henne att lova att jag skulle få berätta för mormor ensam när jag kom dit. Morfar har det senaste året blivit alltmer senil, så det är inte säkert att han kommer att förstå.

2015-05-20

Årets första värmebölja är här! Strålande solsken och fullt med folk på Tinnis. Inte illa att ha en solbränd, vältränad kropp att visa upp. Det kändes som att det var mer än en gammal bekant som vred på huvudet lite extra!

2015-05-22

Idag åker vi till Halmstad så fort mamma slutat jobbet. Synd att jag inte kan hjälpa henne att köra. Jag tyckte vi kunde ha tagit tåg eller buss, men de har försämrat förbindelserna ytterligare medan jag varit borta, så vi hade inte hunnit dit i kväll. Dagboken får stanna hemma. Ingen vet att jag skriver den och så ska det förbli.

2015-05-25

Skönt att vi åkte. Morfar är verkligen en skugga av sitt gamla, uppsluppna och kraftfulla jag. Undrar om det var sista gången jag såg honom. Mormor envisas med att han ska bo hemma, men får hjälp med honom några gånger varje dag. Självt är hon lika knivskarp och pysslig som alltid. Jag bjöd ut henne på kondis för att få prata i lugn och ro med henne och jag tror hon njöt av att inte behöva ta något ansvar för ett par timmar. Hennes reaktion var helt annorlunda än någon annans. Hon blev ärligt och uppriktigt väldigt glad för min skull och gav mig en stor kram. Hon berättade för mig om hur jag alltid ville prata om rymden och planeterna när jag var liten och hur jag ville sova under sängen för att det skulle vara som i en rymdkapsel. Självt hade jag glömt det mesta av det där - tur att jag har en mormor. Hon sa att hon hade förväntat sig att jag skulle bli astronaut en dag och var förvånad över att det hade dröjt så länge. Konstigt att hon kan känna mig bättre än någon annan, till och med bättre än jag gör själv.

2015-05-28

Nu börjar jag få nog av att vänta och klättra på väggarna. Alla farväl är sagda, allt är färdigt här. Nu vill jag bara komma iväg. Segt att vänta två veckor till. Hmm, varför inte sticka lite tidigare, ta en snabb tåggluff till några sköna platser runt om i Europa, på vägen till Amsterdam. Känns som en perfekt uppladdning och övergång till mitt nya liv. Hej då, dagbok, vi ses igen nästa gång jag är i Sverige.

2015-09-05

Hemma i Linköping igen efter några häftiga första månader i Amsterdam. Vad jag än hade förväntat mig blev det helt annorlunda. Den där uppgiften om "första invandrarna till Sverige" som jag gjorde lite på en höft, var inte alls något litet sidospår, som jag trodde. Det var en del av ett bärande tema under hela den första månaden. Beroende på var de olika deltagarna kom ifrån, hade var och en fått en specifik uppgift att ta reda på mer om något folkslag, folkgrupp eller någon individ som någon gång i världshistorien gjort en lång resa för att bosätta sig på en annan plats som det var omöjligt att återvända från. Efter att alla presenterat sina olika uppgifter, bytte vi teman med varandra och fördjupade oss i hur de här människorna hade tänkt och känt före och efter det stora uppbrottet och hur de hade funnit sig till rätta i det nya, okända landet. Vi sökte ny information, som vi sedan bearbetade med drama, poesi, teckningar och alla möjliga och omöjliga sätt vi kunde komma på. Jag misstänker att hela vitsen med de här övningarna var att få in i oss en känsla av att det vi är på väg att göra inte är så väldigt konstigt, utan tvärtom bara ett steg till i en process som människor varit involverade i så länge vi har funnits som art. Människor har i alla tider lämnat nära och kära för alltid, för att söka sig till helt okända platser och det har funkat på ett eller annat sätt. På ett sätt blir det snarare enklare för oss: vi vet hur det ser ut dit vi ska, vi vet att vi kommer att klara vår försörjning och vi kommer att kunna hålla kontakt med alla de människor som inte följer med på resan. Jämfört med de första polynesierna, som satte sig på en balsa-flotte i Chile och drev dit strömmar och vindar förde dem (om nu Thor Heyerdahl hade rätt), känns det som en söndagspromenad att emigrera till Mars.

Det andra stora temat i utbildningen hänger ihop med varför jag är hemma nu och det var lika överraskande för mig. Vi har lärt oss allt om Twitter, Facebook, Instagram, Pinterest, om hur man skriver en blogg, hur man pratar med media, hur man arrangerar ett PR-event, hur man bemöter negativa rykten, med mera, kort sagt: masskommunikation för personliga syften. Det här är verkligen inte mina favoritämnen, i varje fall inte när det handlar om att jag ska framhäva mig själv, men jag har tvingats inse att det inte är något jag kommer ifrån och att det är en nödvändig och central del av hela projektet. Utan att direkt skrämja oss och utan att ge oss några exakta siffror, har projektledningen gjort klart för oss att projektet kommer att kosta väldigt stora pengar och att det är vi astronauter som kommer att ha lättast att dra in huvuddelen av de pengarna. Det handlar om allt från att sälja muggar och pennor, att få folk att betala för tillgång till live-sändningar från träning och resa, till att dra in rena donationer. De av oss som kommer från teknologiskt avancerade länder, ska också arbeta för att få in sponsring i form av tjänster, utrustning och pengar och att upprätthålla goda relationer till de sponsorer som redan finns. Ju bättre vi gör det här jobbet, desto säkrare är det att tidtabellen håller och att projektet har råd att hålla sig med rejäla säkerhetsmarginaler. Det går ett rykte om att projektet än så länge bara är finansierat de närmaste fem åren, vilket skulle innebära att pengarna är slut två år innan första uppskjutningen av människor, men det är inget som någon ansvarig vill prata om. De trycker hellre på betydelsen av att det här inte är ett projekt som är knutet till ett visst land, utan är hela mänsklighetens projekt. Att vi astronauter ska bli mega-kändisar, säger de, handlar om så mycket mer än bara att dra in pengar. Det handlar om att göra vanliga människor involverade och stolta och få dem att känna att detta är deras projekt lika mycket som vårt. Ingen har sagt det rakt ut, men jag har mellan raderna läst in att arbetet med PR och kommunikation, är vår väg att betala tillbaka för den möjlighet som det här projektet ger oss; för att vi har blivit utvalda! Så nu bloggar jag regelbundet om mina upplevelser och tankar och svarar på frågor som mina fans ställer på Twitter och i andra sociala medier. Än så länge har det inte varit särskilt betungande, mest för att jag inte har jobbat aktivt på att skaffa mig fans. Några av de andra, särskilt de som kommer från stora länder som ligger långt framme inom rymdfart, har så mycket att göra att de måste få hjälp av PR-avdelningen för att hinna svara på allt. Även vi andra har möjlighet att utgå från färdiga standardtexter som PR-folket har skrivit, när vi ska göra våra blogg-inlägg, men än så länge har jag inte haft några problem att hitta på något att skriva om. PR läser givetvis allt vi skriver, så att vi inte avviker för mycket från den officiella versionen, men censursaxarna lyser normalt med sin frånvaro. Det innebär samtidigt att den här dagboken inte kommer att bli så viktig när det gäller innehållet i projektet och vad som händer rent tekniskt. Allt det där kommer vem helst i hela världen att kunna läsa om i realtid. Här kommer jag att fokusera på mina känslor och tankar och hur jag påverkas av projektet. I den mån jag hinner förstås, det är inte många lugna stunder i livet som astronaut.



2015-09-06

Det känns som en obeskrivlig lyx att få vara helt för sig själv. I Amsterdam har jag delat rum hela tiden. Först på hotell i dubbelrum, sedan, när träningscentrat stod färdigt, i projektets eget vandrarhem med tre andra. Det är underbara människor och vi har kul tillsammans, men det är sällan läge för att ta en sovmorgon eller bara sitta och pilla tårna. Precis det har jag därför gjort igår och idag. Jag har inte ens slagit på någon dator, inte ens för att se på TV. Jag ska träffa mamma och fika idag och jag borde väl ringa Danne, Leffe eller Johan, men mest vill jag bara njuta av tystnaden och ensamheten. I morgon bär det av till Stockholm för presskonferens och TV-intervjuer under några dagar, givetvis efter att Corren fått den utlovade, första intervjun. Nu ser jag faktiskt fram emot att ge den, om inte annat så för att få testa mina nya kunskaper från mediaträningen. I slutet av veckan ska jag tillbaka till Amsterdam igen och nu ska vi äntligen få lära oss sådant som vi har nytta av under själva resan.

2015-09-08

Intervjun gick alldeles utmärkt. Alla frågor var de förväntade och svaren satt som en smäck. Utom när de frågade nåt om hur jag ser på nån flyktingkatastrof från mitt perspektiv som astronaut. Det blev pinsamt uppenbart att mitt svävande svar om en av Luisas kompisar som blivit deporterad tillbaka till Colombia, där hon inte bott sedan hon var tre år, inte var så värst pk och att den där flyktingkatastrofen tydligen är något väldigt stort. Snacka om att leva i en bubbla. I Amsterdam märker vi inte av mycket mer än vår egen träning. Känns helt okej. Om några år spelar sånt som händer på Jorden ingen roll för mig alls. Bara allt går vägen.

2015-12-23

Jag har upptäckt nyckeln till att få lite privatliv på basen: litteratur. Sätter man sig med en dator, framför TV:n, klär på sig för att gå ut och gå eller bara sitter tyst i ett hörn för att få tänka i fred, är det alltid någon som tror att man är övergiven och behöver sällskap. Värst är afrikanerna och asiaterna, de verkar tro att ensamhet är en sjukdom. Men så fort man har en bok framför näsan, då har man uppenbarligen något viktigt på gång och förtjänar att få vara i fred. Ju mer avancerad bok man läser, desto längre avstånd håller de andra. Inte ens en fråga om vad man läser eller varför, istället tittar de på omslaget och nickar på sin höjd lite diskret gillande. Jag började med Martinssons Aniara, som mamma plockade ut ur sin bokhylla och gav mig när jag var hemma senast (jag gjorde ett försök med den i gymnasiet och gav upp efter några sidor - hajade noll - men nu gick det bättre), gick vidare till Sartre (på franska!) som jag lånade av en av mina kollegor och på sistone har det varit mycket Majakovski och Soyinka. När det har blivit dags för uppskjutning lär jag ha läst varje betydande verk i litteraturhistorien.

Egentligen skulle jag ha åkt från Amsterdam först i morgon - julafton är ingen stor sak ute i vida världen - men jag lyckades övertyga reseplaneraren om att det skulle vara riskabelt att resa på en dag när hela Sverige i stort sett är stängt. Men på tredjedag jul får jag vackert åka tillbaka igen. Utbildningen går på högvarv och det går inte an att slarva bort flera dagar i onödan. Med några få undantag är det bara vi europeer som åker hem över julen, för de andra är det roligare att få uppleva helgerna i ett land som faktiskt firar jul. Egentligen är det rätt bra att det blir ett kort jullov. Jag hinner med julmiddag hos mamma, hemvändarkväll på stan och en tur till badhuset. Inga longörer, inget sentimalt, fullt ös och skoj och sedan tillbaka till verkligheten igen.

2016-03-05

I Sverige på en veckas PR-turné, med en natt i Linköping. Kanske inte helt vältajmat med tanke på att det är mindre folk än vanligt på stan när det är sportlov och många är bortresta, men alla astronauter måste ju åka hem samtidigt och då får man göra det bästa av saken. Den här gången blev det uppenbart hur mycket jag har kvar att lära på utbildningen. Småungarna som vill ha autografer ställer väldigt detaljerade frågor om hur det är att leva på Mars och hur resan dit går till. Tur att jag läste på en del innan utbildningen började, annars hade jag varit helt på läktaren. Journalisterna och de medelålders är enklare, de kör sina standardfrågor om vad jag kommer att sakna mest på Jorden och vad som kommer att bli svårast att anpassa sig till på Mars. Där har vi drillat våra standardsvar till den punkt där jag kan rabbla dem i sömnen. Det vi annars verkligen har pluggat det senaste halvåret; grundläggande kemi, mekanik, el-lära och medicin, är det givetvis ingen som frågar om. Det som är roligast att berätta om, eftersom nästan alla går igång på det, är den praktiska ödemarksträning som börjar i sommar. Allt kring den är inramat i stor mystik och just därför blir många intresserade av att köpa tillgång till att följa den live i web-TV. Till en början tror många inte på att vi astronauter vet så lite som vi gör, men när de inser att vi inte kan svara på några som helst frågor om var den kommer att hållas och hur den kommer att gå till, mer än att det ska vara på en så öde plats som det är möjligt på jorden och att vi kommer att uppleva både hetta och kyla under det halvår vi är där och låtsas att vi bor på Mars, börjar det glittra i ögonen på dem. De kommer snart att veta mer än astronauterna om övningen och de kommer att få uppleva en Big Brother på riktigt. Det säljer!

Utbildningen är nu på allvar inne på praktiska och teoretiska färdigheter som kommer att bli till nytta för själva rymdresan. Det jag verkligen gillar med den här utbildningen är att det inte finns några som helst öppningar för att göra fel eller fuska sig förbi något moment. I grundskolan och gymnasiet, ja till och med i Östersund, var det ett ständigt irritationsmoment för mig att det gick utmärkt att hålla sig med så låga ambitioner att man klarade kursen med mindre än hälften rätt på proven. Hade man väl berättat för läraren att man, just på den här kursen (d v s varje kurs), nöjde sig med lägsta nivån för godkänt, var den stående instruktionen "då behöver du inte lära dig det här". Jag kunde aldrig begripa varför kurserna skulle innehålla så många moment, när flera av dem uppenbarligen inte var ett dugg viktiga. Eller snarare, inga delar av kurserna var egentligen viktiga, för oavsett vad man inte klarade på proven, behövde man aldrig någonsin gå tillbaka och lära in det man hade missat. Jag erkänner att jag var så lat som man kunde bli och skamlöst utnyttjade alla möjligheter att slippa undan, men samtidigt var systemet sådant och jag var en mästare på att utnyttja systemet. Ingen försökte heller förklara värdet av att jag faktiskt lärde mig något, allt handlade om att få betyg som räckte till nästa fas i utbildningen, vilket givetvis inte sporrade de flesta av oss det allra minsta, eftersom vi ändå inte tänkte söka de utbildningar som hade höga inträdeskrav. I Amsterdam har inget moment kommit in i utbildningen av en slump och just därför får ingen lämna den utan att kunna varje detalj. El-ledningar kan gå sönder i kapseln, då måste alla kunna göra en perfekt lödning. Det kan tänkas att vi hittar användbara mineral och andra kemiska föreningar på Mars, då måste vi alla kunna dra korrekta slutsatser om hur de ska kunna komma till nytta. Navigationssystemet i kapseln kan slås ut av en meteoritträff, då måste vi alla kunna navigera efter den föränderliga stjärnhimmeln, utan att behöva slå upp allt i böcker och på datorer. Den andra sidan av detta är förstas att den som inte lär sig tillräckligt bra och snabbt åker ut. Det har än så länge bara hänt en person, en ryss med stort ego och toppbetyg från Stanford, men jag skulle bli förvånad om inte fler hänger på gärsgårn snart. Inte jag dock, jag sporras av kraven, av att någon tror på att jag kan lära mig allt och jag pluggar nästan varje ledig minut tills allt sitter som berget. Jag målar upp en konkret bild av en skarp situation där jag behöver en viss kunskap för att inte jag och mina kamrater ska dö på grund av min okunskap och det räcker utomordentligt långt som inspiration. Vi har haft flera prov i veckan sedan i oktober och så här långt har jag inte behövt göra om ett enda. Något jag också uppskattar och högaktar är ledningens noll-tolerans mot negativt beteende mellan astronauter och mot klickbildning. Så fort de ser att två av oss inte brukar prata med varandra, får vi i hemläxa inte bara att lära känna varandra bättre utan också att lära oss att tycka om varandra. Tendenser till skämt på andras bekostnad och nedlåtande kommentarer slår de ned på oerhört snabbt och effektivt. Mobbing skulle aldrig kunna utvecklas på basen och rasism är förstas fullständigt uteslutet, vilket är väldigt skönt. Särskilt stor vikt läggs vid att få alla att respektera varandras religioner och icke-religioner. Ska vi prata religion måste det vara utifrån nyfikenhet, för att vi vill lära oss mer om varandra. Aldrig ifrågasättande och aldrig med syfte att omvända. För vissa av muslimerna och de icke-europeiska kristna var det till en

början svårt att förstå hur någon kunde vara ateist, men ledningen markerade så tydligt att vår uppfattning var lika accepterad som alla andras att de inte hade något annat val än att följa med strömmen. Efter det tror jag de har märkt att vi är lika snälla och glada som alla andra de känner.

Tänk om vanliga skolan hade kunnat vara sådan. Det kändes så ofta som att de vuxna trodde att man kunde slänga in barn hur som helst i grupper och att de skulle bli bästisar direkt, helt av sig självt. När det ändå inte funkade visste de aldrig vad de skulle göra åt saken, eller ens att de borde göra något åt saken, mer än att skylla på oss som var lite udda och blev mobbade. Är det bara de som aldrig själva råkade illa ut i skolan som blir lärare och rektorer? Stämmer åtminstone på mig - jag kommer aldrig i livet att sätta min fot i en grundskola igen, inte ens i rollen som astronaut!

2016-06-01

Sista turen hem innan den stora ödemarksträningen, för att om möjligt sälja några web-TV-abonemang till. Vi har fått förtydligat att det som skiljer denna från vanliga ödemarksträningar är att vi bara får leva av och använda det vi har med oss, absolut inte något vi hittar på platsen. Ledningen kommer också nogsamt att se till att vi inte kommer i kontakt med några djur eller med varandra. Kommunikation med omvärlden via dator kommer att vara tillåtet och uppmuntrat, givetvis med minst en halvtimmes fördröjning. I den interna vadslagningen om var vi kommer att hamna, leder Antarktisk, tätt följt av ett otillgängligt område uppe i Anderna, som brasilianaren Sergio har talat sig varm för. Inget av ställena stämmer med uppgiften om att vi skulle få uppleva både värme och kyla, men i brist på bättre förslag, går jag med Sergio eftersom han är så charmig.

Vi har blivit indelade i grupper om fyra och det är de enda personer vi kommer att få träffa under ett halvår. Vi har inte fått vara med och påverka gruppindelningen själva, officiellt för att vi alla ändå ska vara lika goda vänner med alla. När man ser gruppindelningen, är det lätt att inse att de inte velat riskera geografiska, religiösa eller könsmässiga grupperingar. Alla grupper har medlemmar från minst tre kontinenter, alla har en eller två kvinnor och alla innehåller minst en öppet religiös och en öppet ateistisk person. Fast de har rätt i att det inte spelar någon roll, eftersom alla faktiskt är trevliga, duktiga och lättsamma att umgås med.

Värst är det för de två som måste vara reserver i högkvarteret, eftersom vi nu är 46 astronauter kvar (en nigerian har fått lämna på grund av dåligt uppträdande, förutom ryssen som inte klarade proven). Det är sagt att det inte ligger någon bedömning bakom att just de här två får stå åt sidan och att de kommer att få hoppa in om någon blir allvarligt sjuk, men det är inte svårt att se att det här rör sig om två som inte hänger med perfekt i alla moment. Jag har hamnat med Valentina från Ryssland, Aïcha från Algeriet och Kenny från Australien. Kanske inte de som ligger i topp på alla prov, men sköna lirare utan stora egon, som det blir lätt att komma överens med. Jag tror att det är absolut viktigast just i den här övningen!

2016-10-12

Redan tillbaka efter en skojig men inte alltigenom lyckad övning. Det roligaste var när jag insåg direkt var vi var någon stans. De hade gjort sitt allra bästa med att villa bort oss genom att chartra ett gammalt ryskt transportplan utan fönster, som fick flyga långa sträckor och mellanlanda i olika klimat för att vi inte skulle kunna räkna ut något. Inför sista landningen beordrades vi ögonbindel på och vi stapplade ner till väntande bussar som körde bort oss. Efter någon timme började några klaga på åksjuka och det bedömdes tydligen att nu var det säkert att låta oss ta av ögonbindlarna. Alla andra hänfördes av den bedårande utsikten. Jag började bara gapflabba rakt ut och det tog nog en kvart innan jag kunde berätta att sjön som vi åkte förbi heter Åre-sjön och ligger vid foten av Sveriges bästa skidbacke. Nästa skojiga uppenbarelse kom när det stod klart att vår kära ledning uppenbarligen inte hade använt en karta med höjdkurvor när de planerade våra boplatser eller i varje fall inte förstått hur långt man ser i den klara fjälluften. Vi var visserligen utplacerade på behörigt avstånd från varandra, men på ömse sidor om en dalgång och på olika höjd längs slutningen, så att de flesta av oss såg minst tre av de andra bosättningarna, i alla fall om vi gick på en kort "Marspromenad". De något provisoriska Marsmodulerna lutade också betänkligt för flera av oss, eftersom de placerats på slutningen och vi fick ägna stor möda i början åt att övertyga ledningen (via internet med fördröjning såklart) att vi måste få samla sten i omgivningen för att pallra upp bostäderna så att det gick att sova plant i dem. Sten finns ju faktiskt på Mars, ett argument som till slut gick hem. Att vi hoppades att ledningen aldrig i livet skulle välja en så sluttande plats till bas på Mars, var en insikt som vi insåg att det var bäst att ta upp när vi var tillbaka i Amsterdam.

Det dröjde inte länge innan journalister och andra gamar räknat ut var vi befann oss. Vår ledning höll visserligen koll på att ingen tog sig in i det område som de mutat in som sitt, men bergstopparna runt omkring var snart fulla av fotografer med teleobjektiv och andra nyfikna. Det var säkert meningen att vi skulle få den här uppmärksamheten - all PR är bra PR, som PR-avdelningen brukar säga - men den inverkade efter hand menligt på de flesta astronauters fokus. Stämningen blev stel och konstlad eftersom det gällde att visa upp sig även för fansen på plats. Några ägnade sig åt att skriva meddelanden på bergssidorna med hjälp av stenar och mossor och det ryktas att någon av tjejerna poserade barbröstad (undrar vad ledningen behövde betala för att de bilderna inte skulle publiceras). Vi visste från början att varje team skulle följas dygnet runt av fyra web-TV-kameror och hade fått strikta förhållningsorder om att inte leta efter dessa och att inte agera annorlunda än vi skulle gjort på Mars om vi ändå hittade någon kamera av misstag. Det gjorde det förstas ännu mer spännande att så fort som möjligt leta upp dem, vilket vi givetvis kommer att göra när vi väl är på Mars och antalet kameror är ännu större. För många team verkar det ha varit viktigare att iscensätta regelrätt skådespelande framför kamerorna, än att följa protokollet för övningen. Mitt team rycktes aldrig med i galenskaperna och jag upplevde att vi kommit in i ett väldigt bra Mars-flow när övningen helt plötsligt avbröts efter bara tio veckor.

På vägen tillbaka mot civilisationen kom PR-gruppen på att "varför inte stanna till på universitetet i Östersund och göra ett improviserat PR-event innan vi åker vidare". Jag fick kalla kårar längs ryggraden, särskilt när någon drog sig till minnes att jag pluggat där och ville göra mig till den stora stjärnan i den jämtska huvudstaden. Såren sitter för djupt, så för första gången blev jag tvungen att gå emot ledningen. Jag övertygade dem om att Mittuniversitetet bara har en filial i Östersund och att huvud-campus ligger i Sundsvall, en stor och betydelsefull stad som jag ännu inte har varit i. De köpte min nödlögn med hull och hår (ett tecken på att jag antagligen ligger bra till) och bussarna blåste förbi Storsjön och fortsatte österut. I Sundsvall ställde vi till med stor show i trappan på hotell Knaust och PR-gången var mer än nöjda. Som en extra bonus fick jag två dagars permis i Linköping och tillåtelse att ta tåget ner till Holland.

2016-12-15

Stämningen är helt annorlunda i Amsterdam efter den havererade fjällövningen. Kärvt, hård, kontrollerande, rent av nedlåtande och misstänksam. Fem astronauter fick åka hem direkt, de var borta redan när jag kom ner tre dagar efter de andra. Alla vi andra har kallats in till ideliga, tuffa, pressande samtal både individuellt och i olika gruppkonstellationer. Restriktionerna har varit många och detaljerade när det gäller var vi får vara, vem vi får prata med och när vi får vara på olika platser. Det är uppenbart att de har bestämt sig för att en gång för alla kväsa alla eventuella upproriska oroshärdar och slå sönder alla gruppkonstellationer och vänskapsrelationer som de inte har nytta av. Vår grupp hade nog väntat sig en något mildare behandling än de andra, eftersom vi faktiskt gjorde vad vi skulle där uppe i Jämtland, men till en början blev det nästan tvärtom. Det första vi fick veta var att vår grupp hade splittrats och att vi skulle delas upp på fyra olika grupper, precis som alla andra. Vi protesterade förstås, väl medvetna om att vi skulle klara en Mars-resa utmärkt tillsammans, men inga argument i världen hjälpte. I början av december hade de tydligen börjat få den ordning de ville ha och attityden mot oss fyra vände, gradvis, försiktigt och ytterst diskret, men ändock. Första indikationen kom under ett uppfostringssamtal när jag plötsligt blev lämnad ensam med Dirk, assistent till chefen för modulbyggnaderna. "Du fattar väl att vi var tvungna att splittra er grupp för att rädda hela projektet?" sa han helt plötsligt som i förbigående. "Det räcker inte med ett bra team, vi måste ha fler att välja mellan och flera att skicka upp och varje team måste ha en bra ledare som sätter rätt standard genom sitt uppträdande. I er grupp fanns det fyra perfekta ledare, i de flesta grupper ingen alls." Här kom en av Dirks överordnade in i rummet och samtalet gick tillbaka till de vanliga förmaningarna och snärjande frågorna, men på något sätt hade de tappat sin vassa udd. Efter detta lättade efter hand restriktionerna för de fyra i mitt gamla team och för några andra och vi kallades till allt färre korsförhör. Det kunde återigen hända att någon i ledningen satte sig vid vårt bord i lunchrummet bara för att kallprata, utan att det kändes som att det fanns någon baktanke. För två dagar sedan fick jag helt plötsligt veta att jag kunde ta tåget hem till Linköping för tre veckors julleddighet. Inget sades om orsaken, men tankarna gick förstås till villkorlig frigivning efter gott uppförande. Officiellt fick jag med mig en uppgift hem som jag skulle lösa på egen hand, men det var hur tydligt som helst att de inte förväntade sig någon särskilt genomarbetad rapport. När jag berättade för några av mina kollegor att jag skulle hem tidigt, blev det snart klart att vi var väldigt få som fått detta långa jullov och för att inte väcka mer ont blod än nödvändigt, höll jag mig till och överdrev den officiella versionen, samtidigt som jag berättade den för så få som möjligt. Jo, just det, från och med nu ska vi inte kallas för Astronauts längre, utan för Settlers (bosättare på svenska). Min gissning är att det är en term som kommer att få väldigt svårt att slå rot och bli accepterad, i alla fall utanför vår lilla organisation.

2016-12-20

Väldigt konstigt att inte ha något särskilt som måste göras på dagarna. Det känns som om det var länge sedan det hände senast. I en annan tid, i ett annat liv, skulle jag använt den öppningen för att fundera på vad jag ville göra med mitt liv, om något behövde ändras på, om något borde planeras. Nu är sådant filosoferande fullständigt överflödigt. Min framtid är spikad, allt går enligt plan och det finns inget att titta på vid sidan om vägen. En gång i tiden skulle en sådan insikt ha gjort mig fundersam, nästan orolig, men jag vet att jag är på väg mot något stort och det sporrar och driver mig på ett härligt sätt. Vill jag tillbaka till mitt gamla liv av små tankar, bristfällig framförhållning, av flackande hit och dit? Nej, verkligen inte! Men jag klarar inte längre att sitta överksam, som jag gjorde på den tiden. Jag ringer mamma och hör om vi kan julbaka tillsammans!

2016-12-27

Det här blev nog den mest helgjutna julen i mitt liv, i alla fall sedan jag var liten och pappa levde. Och jag som trodde att jag inte var intresserad av den traditionella julen! Mamma och jag har bakat och pyntat och lagat mat så det stått härliga till. Allt från grunden, allt enligt konstens alla regler. Jag hade ingen aning om att mamma kunde alla de här gamla recepten och metoderna, hon som bott i stan i hela sitt liv, precis som jag. Hon kanske inte hade en aning om att jag var intresserad av att lära mig och vem kan klandra henne när jag inte visste det själv. Vänner och bekanta och en och annan släkting jag inte visste att jag hade, har kommit förbi och hjälpt till, druckit glögg, ätit godis och fått med sig en hemstoppad korv eller en strut med klenäter. Som kronan på verket började snön falla ymnigt på Lill-julafton och vi fick den första riktigt vita julen på flera år. Mamma ville gå i julottan, fråga mig inte varför, men jag hängde på och till och med det var vackert och stämningsfullt. Bara man inte tar historierna på fullt allvar, är det nog inte så tokigt att vara lite lagom religiös. När det var dags för mig att gå ut med polarna på juldagskvällen, var mamma helt utslagen av trötthet, samtidigt som vi nog var en aning trötta på varandras sällskap, så det passade perfekt att vi tog en paus från varandra några dagar. Jag måste erkänna att jag sov ovanligt länge både igår och idag och nu känner jag inte längre det där skriande behovet att ha något att göra varje dag. Lite hockey på TV och en bärs är inte så dumt ändå, som omväxling.

2017-01-02

Det enda som saknades i vårt fullmatade julfirande, kändes det som, var mormor och morfar. Mormor hade nog kunnat komma om hon hade velat, men att flytta morfar i hans förvirrade tillstånd hade bara varit grymt och hon skulle aldrig drömma om att lämna honom ens för en dag. Därför startar min resa tillbaka till Amsterdam redan idag, så att jag får vara ett par dagar i Halmstad. Mamma följer med och har lovat att också åka med mig till Köpenhamn för att få uppleva lite dansk jul innan jag kliver ombord på Hamburg-tåget. Många av mina kollegor fattar inte att jag så gärna åker tåg, inte ens de som bor i Europa och lätt skulle kunna göra det själva. De förundras över hur jag som verkar vara så flygrädd ska kunna åka hela vägen till Mars. "Hur står du ut med att sitta fast på tåget i 20 timmar när det bara tar en timme att flyga?" Jag har slutat att försöka förklara att det är två jämförelser som haltar betänkligt och jag har redan från början insett att det är helt meningslöst att försöka få dem att förstå vad det egentligen handlar om; jag gillar tågstationer och hatar flygplatser! Flygplatser är sterila, inte en smutsfläck får finnas någon stans, allt kontrolleras, allt är tillrättalagt. En drömvärld som ingen har önskat sig. På tågstationer samsas skiten och elegansen om utrymmet. Alla är där och alla får plats. Topparna och de utslagna, de yngsta och de äldsta, de som ska åka långt och de som bara bor i nästa stadsdel. Du kan köpa elegant champagne och fin belgisk choklad, lika väl som flottiga korvar och barnmat. De här världarna i världen kommer jag att sakna när jag är på Mars. En rymdstation har trots allt, med nödvändighet, precis samma framtoning och precision som en flygplats, bara ännu mer kliniskt och extremt!

2017-02-02

Just när jag trodde att allt var på väg spikrakt åt rätt håll, briserar bomben. Morfar dog i lördags natt, av en vanlig sketen lunginflammation! Vi var mitt inne i en veckas intensiva tyngdlöshetsövningar i vattentank när det hände och mamma fick jaga mig i två dagar innan någon behagade förstå att de borde släppa in samtalet till mig. De andra håller fortfarande på med övningarna, men jag kunde bara inte fortsätta efter att jag fått veta vad som hänt. Det är konstigt egentligen vilka känslostormar ett så väntat och i grunden positivt besked kan ställa till med. Morfar har i praktiken varit borta för världen i tre år och det var egentligen bara en befrielse både för honom och för mormor att han fick somna in till slut. Ändå känns det som ett bottenlöst svart hål har öppnat sig under mina fötter och att jag långsamt sugts ner i det, helt oförmögen att göra något som helst motstånd. Det här var inte vilken morfar som helst, det var min morfar, min barndoms hjälte, min klippa, han som fanns där när pappa försvann, en av mina få trygga punkter i livet. Det känns ofattbart att det är slut, det är som att en bit av mig har försvunnit. Jag antar att jag är orolig för mormor också. På ett praktiskt, konkret sätt får hon det bättre, eftersom hon nu bara behöver ta hand om sig själv. Jag har förstått att det har varit tufft för henne de senaste åren, när hon skött morfar dag och natt, utan att han förstått vem hon är och utan att han kunnat visa någon tacksamhet, samtidigt som hon själv blivit allt svagare. Men känslomässigt måste det vara tufft för henne. Det här var ändå hennes livskamrat; de har varit gifta sedan 20-årsåldern. Kommer hon att klara det här? Är det i själva verket så att det är mormor jag är ledsen för? Att jag är orolig för att även mista henne? Att jag gruvar mig för den ännu värre chocken som kommer när hon försvinner? Att jag lider av att vara så upptagen med mitt liv i Amsterdam att jag nästan aldrig hinner träffa henne? Det var med knapp nöd jag kunde åka till begravningen. Reglerna för ledigheter är glasklara: de ska passa med utbildningen, vara anmälda i god tid i förväg och det står klart och tydligt att några andra begravningar än av egna barn eller make/maka, inte kan komma på fråga. Ingen idé att ens föra saken på tal med andra ord, så bra ligger inte ens jag till hos ledningen. Läge alltså att dra i det enda kort som ledningen verkligen förstår: PR-kortet. Corren har ännu inte glömt att de fick första intervjun med mig och när jag ringde och förklarade läget, var de genast med på noterna. Svenskar må vara insnöade ibland, men när det kommer till att verkligen förstå människors känslor och vilja hjälpa någon i nöd, då kan vi vara helt enastående. Femton minuter senare blev jag inkallad till ledningen och utfrågad med forskande blick om varför jag inte berättat att jag fått en inbjudan till att sitta med i expertpanelen vid en offentlig hearing om rymdresor och rymdforskning vid Linköpings Universitet. Det tog bråkdelen av en sekund för mig att koppla, tydligen inte länge nog för att någon skulle ana oråd, varpå jag stammade fram något om att jag inte trodde vårt schema skulle tillåta att jag var borta flera dagar så snart efter jul och nyår. "Den här gången tar du flyget, så att du har tid att förbereda dig på plats. Åk direkt till flygplatsen, vi fixar så att du kan hämta biljetten hos KLM. Se till att något sånt här aldrig upprepas. Det är vi som avgör om du ska vara här eller där. Förstått?" Jag nickade och gjorde vad jag kunde för att dölja min lättnad och anlägga en skamsen min.

När jag skriver det här sitter jag på flyget och uppdaterar dagboken på en bunt vykort som jag fått av kabinpersonalen. Business class har sina tydliga fördelar! Under över alla under, den enda biljett som gick att uppbåda var med sista kvällsflyget till Köpenhamn. Med lite tur hinner jag fortfarande med sista tåget för dagen upp till Halmstad, annars går det första i morgon bitti kl fem. Ledningen tror förstås att jag använder den biljett på natt-tåget till Linköping, som ligger och väntar på mig hos SJ i Malmö. Det får jag lösa på något vis, svenskar går ju att prata med. Hur jag ska förklara att det inte blev någon hearing i Linköping och hur jag ska tacka Corren, tillhör också det som får lösas så småningom. Nu hinner jag till begravningen, det är det enda som betyder något i hela världen!

2017-02-03

Jag trodde aldrig jag skulle kunna gråta så mycket. Har jag någonsin gjort det tidigare i mitt liv? Jag tvivlar. Jag var så samlad och lugn innan vi åkte till kyrkan. Jag kunde till och med hantera att mamma var helt rödgråten och hulkade så hon skakade när hon höll mig hårt i en evighetskram. Mormor var mer samlad, snarare dystert lugn, men tårar rann på hennes kinder också när hon fick se mig. Grät hon för mig eller för morfar? I kyrkan brast det fullständigt för mig. Det var ingen märkvärdig begravning. Kort, opersonlig och med få besökare. Men jag grät. Och grät. Och grät! Efter en stund hörde jag knappt vad prästen sa. Alla näsdukar var genomblöta och mamma stack till mig en bunt nya. När ceremonin var färdig tog det en bra stund innan jag kunde resa mig. Tur att kistan skulle stå kvar för att tas till kremering; att jag inte skulle bära den till en grav och sänka ner den. Då hade jag följt med ner i hålet.

När jag kom ut på kyrkbacken var jag lugn igen, precis som alla andra och började småprata om ditten och datten, precis som de andra. Så det är så här det är att gå igenom något definitivt. Att ta ett irreversibelt farväl av något som har varit ens liv, för att gå vidare i livet utan det som har varit det mest självklara av allt. Är det verkligen så enkelt? Kommer det att bli så enkelt när jag åker till Mars?

2017-02-04

På väg upp till Linköping med den nya direktbussen, som går där Europabanan ska susa fram en gång i tiden. Mamma sover bredvid mig, utmattad efter flera dagars sorg och menlösa diskussioner med okänsliga släktingar. Jag fick till slut en stund för mig själv med mormor och frågade hur hon skulle klara sig. Hon kunde inte dölja sin lättnad och erkände att det nog skulle gå bättre nu när morfar gått för att möta sin skapare. Jag kände att jag kunde gå vidare och fråga den stora frågan som legat och bråkat i mitt huvud ett bra tag nu: Hur kommer hon att känna när jag lämnar Jorden om några år? Mormor log sitt underfundiga leende och sa på sitt kloka sätt att "när du väl lämnar Jorden, då har jag lämnat den för länge sedan". Jag började gråta och sa att det kunde hon inte veta och så fick hon inte säga och allt det där som bara den kan säga som tror att livet varar för evigt. Mormor klappade mig på kinden som bara hon kan, tittade mig i ögonen och sa med fast röst: "När man är så gammal som jag, då vet man saker, så är det bara."

2017-02-05

Det blev en hearing trots allt, fråga mig inte hur de fick ihop det. Lennart på Corren förklarade torrt att det här var en unik möjlighet som inte fick glida dem ur händerna och att de givetvis inte kunde svika Mars-projektet, nu när de ställt upp med så kort varsel. Sedan ryckte det till samtidigt i ögonvrån och mungipan på honom, knappt märkbart. I en liten stad har förstås den stora tidningen väl upparbetade relationer med det lokala universitetet och med den stora underleverantören till flygplans- och rymdindustrin och i panelen satt därför ett par ingenjörer, en astronom, en beteendevetare, två politiker, en från vardera lägret och så jag. Lennart själv ställde frågorna och fördelade ordet och allt sändes på webb-TV, för den händelse någon i Amsterdam skulle få för sig att kolla. Givetvis genomfördes allt på svenska, så att de inte skulle kolla alltför länge och kameran höll sig nogsamt borta från den nästan obefintliga publiken. Men en fin artikel i Correns framtidsbilaga på onsdag har de lovat mig!



2017-04-01

Leffe har flyttat ihop med en tjej! Den vi trodde var den mest inbitna ungarven av oss alla. Hon heter Karin och gick tydligen i samma skola som oss på mellanstadiet, men flyttade med sin familj till Motala när hon var tretton. Jag har inget som helst minne av henne, vilket inte är så konstigt eftersom jag aldrig kommer ihåg ansikten, men de andra har tydligen sett henne ibland när hon varit inne i stan och festat. På Juldagen var hon inne i stan med några polare och tydligen sa det klick någon gång på natten, men ändå lyckades de hålla det hemligt ett tag. De andra har förstås vetat det några månader nu, men jag som varit sååå långt borta fick förstås veta det sist av alla, när jag träffade båda två igår. Konstigt det där att trots epost och Facebook och gud vet vad, så är det som att man inte existerar när man inte möts öga mot öga. Vad jag fattat flyttade hon in hos Leffe nästan omgående, under förevändning att det var så praktiskt att ha någon stans att bo inne i Linköping och snart hade hon skaffat ett jobb på MAXI och nu har de köpt en lägenhet ihop. Rekordfart är bara förnamnet, men om någon klarar en sådan omställning så är det Leffe. Har han bestämt sig för något så blir det så och inte ens vilda hästar kan ändra på det. Ju mindre framförhållning, desto bättre. Jag är verkligen så himla glad för honom. Karin är en underbart söt och charmig tjej som passar perfekt med honom. Det som nästan förvånar mig är att jag verkligen kan vara så odelat positiv, jag som så länge drömde om och längtade efter en tjej. Jag ser på när de håller hand och ler mot varandra, men kan inte ens tänka mig in i tanken att jag skulle kunna vara i deras situation. Jag är färdig med sånt där, jag har valt bort det och är stolt och nöjd med mitt beslut. Jag bryr mig inte ens om att ha små hemliga relationer med de kvinnliga bosättarna, som flera av de andra. Jag ska aldrig lura någon igen och låtsas att det finns något som aldrig kan bli. Inte mig själv, inte andra.

2017-04-02

Första två veckorna efter begravningen var det verkligen svårt att koncentrera sig och till slut märkte ledningen att jag inte var mitt vanliga högpriesterande jag och kallade in mig på ett personligt samtal för att höra vad som var fel. Att avslöja att jag varit på begravning i Sverige och att jag tänkte på mormor och morfar var givetvis uteslutet, så jag drog till med att jag tänkte på min pappa, som dött när jag var liten och att mamma skulle bli ensam när jag lämnade Jorden, något som inte var helt taget ur luften, eftersom även det kom upp när jag tänkte på mormor och morfar. Jag var rädd att de skulle ta det som tecken på svaghet och att jag skulle sjunka i aktning hos dem, men tydligen var det positivt att kunna visa lite lagom mycket känslor och att kunna bry sig om andra människor. De frågade om jag ville träffa en psykolog, men jag avböjde med hänvisning till att jag i grund och botten mår bra och det var en viktig övning för mig att lära mig att på egen hand hantera sådana här tankar, som säkerligen skulle komma upp inför och under en Mars-resa. Jag blev själv överraskad över hur genomtänkt denna helt improviserade tanke lät och den gick uppenbarligen hem även hos ledningen.

2017-04-03

En positiv förändring väntar när vi kommer tillbaka till Amsterdam om några dagar: vi kommer att få ansluta till doktoranderna vid valfritt fakultet på valfritt universitet i Holland och läsa en kurs som fördjupar oss inom något av de områden vi studerat inom vår egen utbildning. För min del blir det något inom systemarkitektur i komplexa miljöer vid antingen Amsterdams eller Rotterdams tekniska universitet. Det ska både bli skönt att umgås med människor utanför Mars-organisationen och att pröva på hur långt mina intellektuella färdigheter räcker i en akademiskt utmanande miljö.

2017-07-01

Det händer konstiga saker i projektet. Sedan länge har det varit planerat en ny långövning i Mars-miljö den här sommaren, men förberedelserna för den har inte riktigt kommit igång. För två veckor sedan meddelades helt plötsligt att övningen är uppskjuten och att vi istället får två månaders sommarledigt, med hemuppgifter. När vi höll på och packa för två dagar sedan, kom det ut ett kort meddelande via epost att vi ska boka våra återresor till Bratislava, dit hela organisationen kommer att flyttas. Ingen förklaring, inga närmare detaljer. Några av oss gick raka vägen till ledningen och bad om ett möte för att få mer information. Först hävdade de att det är helt överflödigt, att det inte finns något mer att berätta. Två timmar senare kallades alla till stora salen. Nu fanns det en officiell version som kretsade kring att det var viktigt att kunna ta del av den vitala kunskap och teknik som finns i östra Europa och att närheten till Ryssland skulle göra det lättare att samarbeta med även den andra av de två gamla rymdsupermakterna. De lovprisade den goda IT-infrastrukturen i Slovakien och den höga standarden i den slovakiska industrin. När vi började fråga om hur den nya anläggningen kommer att se ut, hur vi kommer att bo, om alla i organisationen kommer att följa med, blev svaren undandligande. Alla detaljer var tydligen inte klara, förhandlingar pågick, vi fick inte gå ut externt med några uppgifter etc, men allt skulle vara klart i god tid innan vi var tillbaka. När någon frågade om det har någon betydelse att Slovakien har en betydligt lägre pris- och lönenivå än Holland, svarade högste chefen "Nej, självklart inte" med en sådan överdriven emfas att det blev det enda verkligt tydliga beskedet från mötet. Så projektet har ont om pengar! Säljer vi inte bra nog på våra PR-resor? Har kalkylerna varit för optimistiska? Har det tillkommit kostnader under resans gång? Finns det en risk att vi inte ens kommer till Mars? Sådana frågor kommer vi aldrig att få direkta svar på. Ingen idé att ens ställa dem med andra ord! Men jag får en klump i magen av att tänka på det.

2017-07-03

Nu kom förklaringen till att Leffe och Karin flyttade ihop så snabbt; hon är gravid! Till och med jag såg det på henne idag när vi träffades, men för dem som varit hemma i stan var det ingen nyhet. Hemlighetsmakeri är onödigt när vi är så lyckliga, som de själva sa. Förhållanden smittar tydligen, Danne har också hittat en tjej, Lena, för första gången på flera år. Bara Johan och jag kvar med andra ord. Eller snarare: bara Johan kvar.

2017-07-04

Våra doktorandkurser blev verkligen så bra som vi hade hoppats. Att vi skulle hänga med hyfsat var väl kanske inte så konstigt, men för de flesta av oss gick det mycket bättre än så. Jag och många med mig blev kursettor och flera av professorerna skrev till ledningen och tackade för den inspiration, kunskap och kreativa vitamininjektion som vi bidragit med. Tur att vi hann avsluta alla kurser innan flytten och synd att det inte kan bli någon fortsättning i Slovakien. Vad jag vet finns det inga universitet där som undervisar på engelska.

2017-07-05

Jag pratade med mormor på telefon idag, det första längre samtalet sedan begravningen. Hon lät mycket gladare och piggare än jag minns det och hon lovade på stående fot att hon skulle komma upp till Linköping nu när jag är hemma en längre tid. Hennes största problem verkade vara att mamma varit nere hos henne så många gånger de senaste månaderna att hon knappt fått lugn och ro att vara för sig själv. Mamma hade tydligen tjatat på henne att flytta upp till Linköping och lovat att fixa en fin servicelägenhet åt henne här, något mormor avmätt avfärdade med ett "Bevare mig väl", följt av ett kallt konstaterande att då skulle hon aldrig få vara för sig själv. Hon frågade om hon kunde få bo hos mig, en tanke som var så överraskande och ny för mig att jag inte kunde förmå mig till annat än att tacka ja. Hos mamma finns det mer plats och ett gästrum, men det är dig jag måste få träffa den här gången, förklarade hon. Jag får nog sätta igång och röja upp och vädra ur och förhoppningsvis kan jag låna en madrass till mig själv av någon av grannarna. Den enda sängen ska givetvis hedersgästen ha!

2017-07-07

Johan ringde upp och föreslog en ungarresa, bara han och jag. "Man vet aldrig hur länge vi har den möjligheten." Egentligen är jag lite mätt på allt resande, särskilt som det blir en PR-tur till Finland och en till Norge under den här ledigheten, men vissa förslag kan man bara inte tacka nej till och det här är självklart ett sådant. Han hade kollat på restresor och inte hittat mer än några ospecificerade till Bulgarien och Tunisien, så vi enades om att en tåggluff ner till Rimini, med några stopp i Tyskland och Österrike, skulle vara både enklast och roligast. Eftersom han kan tyska ganska bra och jag är hyfsad på italienska, tar vi oss fram bra längs den rutten. Vi åker så fort mormor har varit här. Ju mer jag tänker på det, desto roligare känns det.

2017-07-10

Mormor hade med sig en trave böcker som hon ville att jag skulle läsa och behålla. Svenska klassiker, allt från Lagerlöf till Gullberg och Strindberg. Jag visste att hon är ganska skärpt i huvudet, men inte att hon är så bevandrad i litteratur. Vi satt uppe sent på nätterna och diskuterade författare och verk och annan kultur och sov länge på morgnarna. Mormor gick upp strax före mig och gjorde frukost med hembakta bullar och så var diskussionerna igång igen. Verkligen synd att vi inte kan träffas oftare. Med henne blir ålderskillnaden en tillgång, en möjlighet att blicka in i en annan värld, för oss båda!

2017-07-25

Jag visste det nog innerst inne redan innan vi åkte och kanske visste Johan det också. Vi är på väg att glida ifrån varandra. När jag vill kolla på ett konstmuseum, vill han köpa sportprylar. När jag vill ta en joggingtur på morgonen, vill han kolla på TV. När jag vill diskutera politik, vill han snacka om vad vi gjorde när vi var tio. Men ändå. Vi är barndomskompisar och det överbryggar allt. Vi hittar direkt våra minsta gemensamma nämnare och reducerar alla skillnader till oväsentligheter. Vi går på gay-klubb i Berlin, ser en punk-konsert i Leipzig, äter Weisswurst och häver bayerskt på Hofbräuhaus i München och tar sittplats på natt-tåget till Italien så att vi kan sitta och dricka öl och snacka skit hela natten och sova på stranden dagen efter. Djupa diskussioner får jag ha med någon annan, här är det djupt, ordlöst samförstånd som gäller. Inte ett ord om framtiden på hela resan. Den får bli som den blir.

En märklig grej med tågresor: hur kan det ta fyra gånger så lång tid för en 30 personers turistgrupp eller skolklass att komma på eller av ett tåg, än det tar för 30 enskilda resenärer? Gruppresenärerna irrar runt från plats till plats utan att sätta sig, blir stående i gången med allt sitt bagage, pratar med varandra utan att ta notis om vanliga resenärer som vill förbi och verkar helt handfallna om inte reseledaren kan tala om exakt vart de ska gå och vad de ska göra. Medan vanliga resenärer letar upp sin plats, sätter undan sitt bagage och sätter sig själva, betar sig gruppmänniskorna som om de aldrig varit på ett tåg förut och inte ens kan gissa sig till vad det här är för magisk mackapär. Måste man lämna in en del av sin hjärna till resebyrån för att få följa med på en tur med reseledare? Är det därför de behöver en reseledare?

2017-07-27

Nu börjar det bli segt igen att inte ha något särskilt att göra. Jag vet ju hur mycket mer vi måste lära oss innan vi kan åka och så sitter jag här med en månad kvar på ett nästan helt overksam sommarlov. Nu är det läge för att på allvar lära sig relativitetsteorierna. Det är en lagom utmaning för en månad hemma. Skönt att snart få komma iväg på PR-resor också!

2017-08-03

Kräftskiva hemma i Karins föräldrahem i Motala (föräldrarna på Kreta). Betydligt mer städat än våra fester för några år sedan och jag tror inte bara det berodde på att Karin var helnykter. Jag kände inte hälften av dem som var där, men alla andra verkade känna varandra. Några frågade mig några lams frågor, "Visst är det du som ska till Mars? Ska det bli kul?" typ och sedan business as usual. Jag har inget att klaga på och maten var god, men jag är en udda fågel, det går inte att komma ifrån. Nästan ingen av de andra hade ens funderat på en universitetsexamen. Till frukosten dagen efter bakade jag mina berömda mandelscones och fick till slut stå i centrum!

2017-08-20

Oväntat stort genomslag i både Finland och Norge, trots att jag inte varit där tidigare och trots att de inte har några egna bosättare i projektet. Eller var det kanske just därför, för att de äntligen såg en chans att själva få en liten bit av projektet? Media ställde oväntat intelligenta frågor och vanligt folk som jag träffade på köpcentra, ville mest av allt snacka och minst av allt få autografer. Det verkar som om vi sålde en del också. Det blir nog fler turer hit och då inte bara till Bergen, Oslo, Tammerfors och Helsingfors.

2017-08-29

Dags att uppleva en ny tåg-rutt: ICE Köpenhamn-Hamburg, natt-tåg Hamburg-Prag och Intercity Prag-Bratislava. Känns spännande, även om det var smidigare att åka till Amsterdam. Vi får se om det blir flyg i fortsättningen, beror lite på hur bra bytena går. Ska i alla fall bli väldigt skönt att komma igång igen. Bara fem år till första uppskjutning - det gäller att ligga i!

2017-10-15

Hemma på blixervisit efter ha gjort en TV-show i Finland. Inbjudan hade tydligen kommit strax efter att jag varit där i augusti, men PR-avdelningen tog god tid på sig att förhandla villkor, så jag fick bara någon veckas framförhållning. De trodde att de skulle kunna få in mig i en svensk eller dansk prat-show också och bokade därför min tillbakaresa via Stockholm och Köpenhamn, men så lätt går det inte. Känns som att det är svårt att hålla intresset uppe på den nivå som vi vill under så många år. Det hjälper förstås inte heller att vår träning har varit väldigt teoretisk och introvert under det senaste året, så det har inte gått att sälja några nya web-TV-abonnemang för att följa träningen. De måste nog hitta några mer spektakulära moment snart.

PR försöker givetvis hitta fel i mitt sätt att marknadsföra mig och visst, det lämnar en del övrigt att önska om man jämför med den frenesi som Sergio, Simon Joseph, Luisa och de andra superbloggarna lägger på sina personliga varumärken. Samtidigt gäller det väl att hålla i längden och att ha energi kvar till att berätta om själva resan? Och det viktigaste måste väl ändå vara att man klarar resan, att man är bra nog i alla moment så att man inte riskerar sin egen och sitt teams överlevnad mer än nödvändigt? Jag känner mig trygg i att jag kommer att kunna allt som krävs av mig och lite till när det väl blir dags och det tror jag mina fans förstår är det viktigaste, även om de inte kan räknas i miljoner.

Med den takt som folk försvinner ur projektet just nu av olika anledningar så känns det också som att det det först och främst gäller att hålla sig kvar för att få en plats i en raket. När vi installerade oss i Bratislava hade sju personer till försvunnit - nästan två hela team! Några hade hoppat av frivilligt av olika orsaker, slitna av den ständiga pressen att prestera, familjeskäl, lockande anbud från andra håll, men med tanke på att våra nya logement just nu inte har några lediga sängplatser, måste ledningen ha tagit chansen och gjort sig av med ytterligare några de inte trodde skulle klara sig hela vägen. Man måste ge dem kredit för att göra bra bedömningar - de som försvunnit hörde mestadels inte till stjärnorna och alla som är kvar är sådana som jag skulle lita blint på i en nödsituation. Den enda som verkligen borde ha varit kvar är Aïcha. Hon hade verkligen allt som krävdes av en Mars-resenär, både vad gäller teknisk kunskap och social förmåga. Hon sa aldrig rakt ut varför hon avbröt utbildningen och jag har inte lust att snoka, men hon berättade en gång i förtroende att hennes släkt inte var nöjd med att hon lämnat sitt hemland och att de inte tyckte hon var en riktig kvinna om hon inte gifte sig.

2018-02-22

Första gången jag firat både jul och nyår i projektet. Kändes väldigt bra - det här är ju min riktiga familj, både nu och i all framtid. Vi behövde ta igen förlorad tid i projektet och då hade det bara känts dumt att bryta för att åka hem och fira något påhittat när det finns saker att göra. De få praktiserande kristna som finns kvar, hade ordnat en liten julfrukost med andakt på juldagsmorgonen, som alla var inbjudna till. Alla kom också, ett tecken så gott som något på den goda sammanhållningen bland oss som är kvar och det blev en trevlig och mysig stund. Annars är det full fart framåt, teorilektioner varvat med praktiska övningar och fysisk träning. Det känns att alla upplever att det är på allvar nu och att vi verkligen kämpar mot ett stort, gemensamt mål. Som väntat följde bara delar av personalen och inte ens hela ledningen med från Amsterdam. Några nya har anställts lokalt för enkla administrativa uppgifter, men i det stora hela är personalstyrkan nu så nedskuren att vi måste acceptera märkbart sämre service och att göra fler arbetsuppgifter själva. Tvärt emot vad man kanske skulle ha kunnat gissa, har det höjt moralen och svetsat oss alla samman. Ledningen vägrar envist att bestämma hur teamen ska se ut och plockar istället ständigt ihop oss i nya konstellationer när vi ska ha gruppövningar, något som också leder till att alla har bra kontakt med alla. Lokalerna i Bratislava har också fått en oväntat positiv effekt. Vi har fått ta över en gammal fabrikslokal, som nödortfött har inretts till logement, kontorslokaler och träningslokaler av den slovakiska staten, som en gåva till projektet. Standarden går absolut inte att jämföra med den vi hade i Amsterdam eller den som många av oss är vana vid från våra hemländer och renoveringsarbetet var absolut inte klart när vi flyttade in. Istället för att klaga, har alla knutit nävarna och gjort det bästa av situationen. Vi har skämtat om att vi måste kunna laga hus för att kunna överleva på Mars och har själva tagit itu med att fixa dörrar, fönster och toaletter så att stället ska bli beboeligt. Vi odlar blommor, målar väggarna och lagar mat från våra olika hemländer när det som serveras i matsalen blir för enahanda och glamoröst.

2018-04-27

Det är frustrerande hur många missförstånd och negativa tankar om vår Mars-resa som florerar bland folk. Många är förstås översvallande positiva, men det finns en hårdför grupp som bara vill se det negativa och helst vill se hela projektet nerlagt och alla deltagare döda. Om de hade något att komma med vore det bra, men hela kritiken baseras ju på konspirationsteorier, gissningar och påhitt. Jag brukar försöka undvika att läsa skräpet, men idag kunde jag inte låta bli att följa upp några kommentarer som har kommit på min blogg. Jag blir mörkrädd! Men det värsta är inte vad de skriver, det värsta är att det inte spelar någon roll vad jag och andra skriver. Det är som att den positiva och den negativa världen existerar helt och hållet parallellt, utan minsta lilla kontakt någonsin. Jag har själv dementerat och förklarat många av ryktena flera gånger och jag vet att mina kompisar, ledningen och en del journalister också har gjort det, men lögnerna lever vidare. Jag antar att det är så här det är att vara politiker. Du pratar för dina egna entusiastiska anhängare och når aldrig någonsin fram till dem som har bestämt sig för att du har fel. Om det bara vore åsikterna du inte nådde fram med vore det väl fint, men när inte ens fakta biter, oavsett var den kommer från, då måste det vara oerhört frustrerande. Jag förstår varför många godhjärtade och seriösa personer struntar i att gå in i politiken, eller ger upp innan de har kommit halvvägs. Om du kämpar för en ideologi eller ett budskap är det ändå meningslöst, eftersom du inte kan påverka något. Kvar blir de som gett sig in i kampen av personliga skäl, av karriärlystnad och ambition, de som får en kick av att vinna och nå ett mål, oavsett vad målet är. När allt kommer omkring är jag nog av samma skrot och korn. Jag sätter upp ett mål, vare sig det är att hacka FEDs datorer eller ta mig till Mars, och sedan kör jag bara på tills jag är där. Skit i motståndet, skit i varför, målet är allt. Jag ser samma stenhårda ambition hos dem som är kvar i projektet. Elementärt min käre Watson, annars skulle vi inte ha kommit så här långt!

2018-06-30

Första sommarledigheten som jag inte tillbringar i Sverige. Ledningen tyckte vi jobbat på så bra den senaste tiden att vi gjort oss förtjänta av en veckas ledighet utan PR-uppgifter. Mustafa, Luisa, Kenny, Sergio, Kwa-Lin och några av de andra icke-europeerna bestämde sig för att det var för kort tid för att åka hem och för att de ville se mer av Europa än träningsanläggningen. När jag fick höra talas om deras planer på att hyra en mini-buss och åka ner till Kroatien, kände jag direkt: varför ska jag åka till Sverige för att komma hem, jag är ju hemma här nu! Jag tror de blev glada att någon med "lokalkännedom" ville följa med och guida dem och kanske lite besvikna över att jag inte skulle kunna vara med och dela på körningen. Så här sitter jag nu på en solig strand strax utanför Rijeka, dricker himmelskt gott kaffe och skriver brev till en lägenhet där ingen längre bor, där ingen längre känner sig hemma!

2018-07-03

Jag blir så besviken och frustrerad när bra ställen stänger. Det är tillräckligt mycket improvisation och överraskningar ändå när jag är ute och reser, så jag behöver verkligen kunna se fram emot de där ställena som jag lärt mig älska vid tidigare besök. Igår var det dags igen. Jag skulle visa gänget Ninos, en urmysig restaurang i utkanten av centrum, dit vi gick varenda kväll när jag var här på charter för sex år sedan. Familjedrivet förstås, med himmelsk mat och de flesta borden ute i en trädgård som mycket väl kunde vara familjens privata. Vi sprang på det av en slump när vi var ute och letade efter en lugnare strand och blev till slut goda vänner med familjen. Jag hade snackat mig varm för det här stället ända sedan vi lämnade Bratislava och när jag väl fått med mig hela gänget på den halvtimmeslånga promenaden, fanns där ingen restaurang längre. Huset stod kvar, men nu var det helt klart en privatbostad och inget annat. Samma i Helsingfors för några månader sedan. En pytteliten sopprestaurang på en bakgata, perfekt för att smyga undan och vara för sig själv en stund, hade på mindre än ett år blivit en spelbutik. Jag blir egentligen inte arg på att folk lägger ner caféer, restauranger och butiker. Man har rätt att misslyckas, man har rätt att gå vidare i livet, man har rätt att pensionera sig. Lite besviken är jag på att det tydligen ska vara så svårt att hitta någon som tar över väl inarbetade ställen. Varför starta ett nytt företag om man kan ta över något som redan funkar? Det finns ju förmedlingar för allt annat mellan himmel och jord, varför inte fler som förmedlar företag, även väldigt små och inte alltid särskilt lönsamma? Men verkligt besviken och frustrerad blir jag på att det i stort sett aldrig går att få veta vad som har hänt. Man möts bara av en stängd dörr och förbommade fönster. Skylten och menyn sitter ibland kvar till och med, men det är så uppenbart att det gamla sköna stället aldrig mer kommer att öppna. Hur svårt kan det vara att sätta upp en lapp på dörren som talar om varför man stängt och vad som händer nu? Varför inte lämna ett telefonnummer eller epostadress så att en oregelbunden stamkund som jag kan höra av mig och säga "jag saknar dig, hör av dig om du öppnar något nytt"? En enda gång har jag fått ett kort med en webbadress av dem som tagit över lokalen; i en bettingbutik som tagit över från en skivbutik som jag besökte varje gång jag var i London. Alla andra gånger har ingen vetat och det har inte ens gått att Googla för att få mer information. Och tack vare alla resor jag gör, har det hunnit bli ett antal kära etablissemang som har slagit igen vid det här laget.

2018-09-02

I Skandinavien och Finland på PR-turné den här veckan. Känner mig som en blivande rockstjärna, en sån som bara nästan slagit igenom, men fortfarande måste kämpa för uppmärksamheten och som än så länge får klara sig utan droger och groupies. De flesta jag möter har bara en vag aning om projektet och vet inte vem jag är, men i nästan varje stad finns det någon som känner igen mig på gatan och kommer fram och hälsar. Jag har fortfarande svårt att vänja mig vid det, men det är förstås bra för projektet. Alternativet skulle innebära att vi gjort ett väldigt dåligt PR-jobb så här långt.

Efter en av alla autograf-sessioner kom det fram en kille i min ålder och gratulerade. Jag kunde inte placera honom direkt, men det var något bekant över honom, så jag bad honom vänta tills det lugnat ner sig så vi kunde ta en fika ihop. Det visade sig att han varit med under den där första helgen i Köpenhamn och hade liksom jag följt med den lilla kärntrupp som höll ut längst på småtimmarna. Efter det hade han inte hört ett ljud från ledningen förrän ett år senare då det kom ett brev där de tackade för hans intresse och beklagade att de inte hade möjlighet att ge honom plats i projektet, trots att han skulle ha blivit en ypperlig astronaut.

Någon närmare förklaring lämnades förstås inte, alla som någon gång har sökt och inte fått ett jobb vet ju att man aldrig får veta sanningen, men han var rätt så säker på att det fanns en tydlig anledning. Under en av intervjuerna hade de frågat om det var något han undrade över och han hade frågat varför ingen av initiativtagarna eller finansierarna till projektet tänkte följa med till Mars. Det var helt klart ingen populär fråga och efter ett kort och krystat standardsvar, var intervjun abrupt slut.

Jag frågade om han var besviken över att inte ens ha fått möjligheten att gå vidare, men han påstod i alla fall att han sällan tänkte på det och att han var nöjd över att ha kunnat gå vidare med sitt liv så snabbt. Han har nu ett eget företag inom PR-branschen, en villa i Saltsjöbaden och en sambo som doktorerar på Karolinska.

2018-09-04

Hade totalt missat att det är val i Sverige i år. Det som är stort däruppe i norr blir så obetydligt när man inte är där. När jag ändå är på plats och inte kan undgå alla valaffischer, tog jag mig en kväll framför datorn för att försöka få koll på vad valen handlar om den här gången och vad jag skulle kunna rösta på. Ytterligt deprimerande! Man hade hoppats att politikerna hade lärt sig något av förra valet, där inget gick som någon hade trott, men icke. Alla är överens i nästan allt när det gäller vad de vill uppnå, men ingen pratar om hur de ska nå dit. Ingen kan erkänna att någon annan vill något gott och har en poäng och ingen har någon ödmjukhet inför att de själva kanske inte alltid vet exakt hur allting är och hur saker och ting kan bli bättre. Framför allt pratar ingen om övergripande ideologi, om vilket samhälle de vill se i framtiden. Inga visioner, ingen helhet, bara lösryckta sakfrågor. Så har det förvisso varit de senaste valrörelserna också, men det känns som att det blivit värre. Det känns som att ingen politiker eller journalist talar till mig, som att ingen vill lyssna. Alla jag pratar med i Sverige (det är i och för sig inte så många) känner likadant; valrörelsen berör inte dem, de pratar inte med några politiker, har inget förtroende för någon av dem, känner inte att det vore någon vits att engagera sig politiskt och om de ska rösta, så är det bara för att hålla extremisterna på alla kanter borta från makten. Är det början på västerlandets nedgång och fall vi ser? Är vi beredda att lämna över den fria världen till de överambitiösa, karriärlystna, åsiktsöversvållda medelmåttorna?



2018-09-06

Kort mellanlandning i Linköping, lunch med mamma och fika med kompisarna och sedan vidare igen. Mamma har bytt jobb, är nu sekreterare på Hälsouniversitetet. Hon vill gärna komma och hälsa på mig nere i Slovakien någon gång, men hur poängfullt är det när jag aldrig är ledig? Karin och Leffe fick tvillingar förra året, en av varje sort, hur söta som helst. Charmar alla genom att konstant ge sig ut på rymmen, krypandes på det smutsiga cafégolvet. Danne och Lena är fortfarande ihop och även Johan har stadigt sällskap (han visste inte hur rätt han hade när han sa att ungarresan kunde vara sista chansen). Han träffade tydligen sin Leyla på kräftsivan förra året. "Märkte du inte att han satt inne i ett hörn med en tjej hela kvällen?" Nej, som vanligt märkte jag ingenting av sådant som jag inte fokuserar på. Det är ju min främsta tillgång - att kunna välja var jag ska ha fokus och ha det fullt ut på det som är viktigt, samtidigt som jag inte ödslar tid på det som inte berör mig och som saknar betydelse.

2018-09-07

Jag har gett upp när det gäller kaffekedjor. Det blir för det mesta Starbucks eller någon av de andra stora kedjorna när jag är på resande fot. Det handlar inte om att det finns så många av dem att de inte går att undvika. Det är inte ens deras fel eller förtjänst att de ligger så tätt att det egentligen mest av allt blir irriterande. Jag får bra kaffe, kakor och smörgåsar där, det ska jag inte sticka under stol med, men det är inte heller poängen. Det kan vem som helst åstadkomma med lite god vilja. Problemet är alla småcaféer som inte bryr sig, som nöjer sig med att det kommer in några kunder då och då med ganska dålig smak. Det är väl inte direkt rocket science att titta på vad de stora gör eller ännu bättre, att fråga kunderna vad de vill ha och så ge dem det. En liten aktör kan ju ställa om sortiment och service blixtnabbt när de märker att något inte funkar. Men tydligen bara i teorin. I verkligheten är det ett stort lotteri att gå till små okända caféer när man är ute och reser som jag. Vissa är himmelskt bra förstås, men de som bara är loja och oengagerade är desto fler. Personal som bara står bakom disken och väntar på order istället för att välkomna, ge tips och vara öppen för önskemål. Ägare som inte brytt sig om att ta in fräscha råvaror och göra en skyltning som lockar till inköp. Jag försökte länge gynna de små, inte minst för att jag själv skulle kunna fortsätta att ha valmöjligheter, men nu har jag slutligen rättat in mig ledet och accepterat det som de flesta har insett långt före mig: kedjorna går att lita på. Trygghet är som bekant ett av de två tillstånd som människan alltid strävar efter. Äventyr kan man ägna sig åt någon annan gång än när man ska ta en fika.

2019-03-31

Det var ett tag sedan jag skrev i den här boken. Jag hade nästan glömt bort den, när jag kom in i lägenheten och såg den i bokhyllan, prydligt inbäddad i damm (jag kanske borde be någon städa här när jag är borta så länge och inte hinner prioritera det de korta stunder jag är här). Jag skulle förstås ha skrivit i den vid jul om jag hade varit hemma. Den här gången valde jag helt frivilligt att stanna, antagligen på grund av förra årets lyckade helg firande. Det var inte lika många kvar i år när vi hade två veckors ledighet, men det är alltid några som stannar och stämningen var lika go och mysig som någonsin. Jag tror aldrig jag trivts så bra någon gång som jag gör i Bratislava. Det känns som om jag har hittat hem efter att ha irrat runt i öknen. När har jag någonsin tidigare kunnat diskutera opera eller principerna för olika statsskick eller möjligheten för feminism inom islam utan att någon försökt skämta bort och avsluta diskussionen i förtid? Eller kvantfysik! Vi satt en hel kväll ett stort gäng och tävlade om att försöka hitta förklaringarna som gör alla paradoxer logiska. Vi skrattade mycket, men aldrig åt varandra och vi släppte aldrig den seriösa tråden i diskussionen. I slutändan hade vi inte bevisat eller förstått något, precis som väntat, men bara att en gång i livet få uppleva en sådan diskussion - det var magiskt!

Jag minns när jag gick i sjuan och vi precis hade börjat gå igenom vad en atom är. Någon stans hade jag läst eller hört talas om teorin att en elementarpartikel i ena änden av universum, kan veta omedelbart vad en elementarpartikel i andra änden av universum gör just nu. Jag frågade min kemilärare hur två elektroner kunde skicka information på så långa avstånd när inget kan färdas snabbare än ljuset. Jag minns än idag hennes avmätta, nedlåtande svar: "Om du hade lyssnat mer på vad som händer i det här klassrummet, så hade du nog förstått att elektroner inte kan kommunicera med varandra över huvud taget." Om jag någonsin haft några ambitioner att bli partikelfysiker, begravdes de tankarna effektivt den dagen. Tänk att det skulle behövas ett Mars-reseprojekt för att de skulle väckas till liv!

2019-04-01

Mamma kom över med frukost i morse, underbara goa mamma. Hon ringer mig ibland, så ofta hon vågar utan att jag ska bli irriterad och jag måste ha nämnt någon gång att jag skulle förbi Linköping på en blixervisit just den här måndagen. Hon nämnde inte med ett ord att hon blivit besviken över att jag inte skulle kunna träffa henne. Det måste hon ha blivit! Och ännu värre att jag inte kom hem över jul det här året heller, men det ämnet hoppade hon också över. Att hon uppenbarligen behövt ta ledigt från jobbet för att kunna äta frukost med mig, det fick också passera ordlöst. Det är det som är så fantastiskt med mammor, att hur gamla barnen än blir, så sätter mamma deras behov och känslor i första rummet och tiger om sina egna besvikelser. För att inte tala om att en mamma har ett sjätte sinne för att känna på sig att kylskåpet och théburken gapar tomma och att det skulle smaka alldeles fantastiskt underbart med nybakade briocher. Själv bidrog jag till den trevliga stunden genom att ha sinnesnärvaro nog att inte nämna att jag bokat ett tåg till Stockholm halv nio. När allt kommer omkring går det tåg minst en gång i timmen och hade jag inte varit obestridd mästare i konsten att hitta på undanflykter vid för sen ankomst, hade jag aldrig klarat mig så bra som jag gjort i livet.

2019-06-22

Jag hade glömt hur vackert Sverige kan vara vid midsommar. Var det verkligen så länge sedan jag var här den här tiden på året, eller är det osedvanligt bra väder just i år? Eller är det som jag hört äldre berätta, att man uppskattar allt fint och vackert mer och mer, ju färre gånger man har kvar att uppleva dem? Den här gången hade jag bestämt mig för att inte göra mamma besviken, så vi tog en heldag med traditionellt midsommarfirande, inklusive dans runt stängen, i Vadstena och en underbar middag vid Tannefors-slussarna (på den där stjärnkrogen som jag aldrig kommer ihåg vad den heter). Det blir aldrig i närheten av samma diskussioner med mamma som med bosättarna, men det är på något vis rätt skönt som omväxling emellanåt. När det finns en djup samhörighet, kan yttre detaljer inte rubba den.

2019-06-23

Jag har aldrig kunnat förstå varför intelligenta och studiebegåvade personer väljer att bli läkare eller tandläkare. Jag har alltid sett det som två hantverksyrken i mängden, där man gör samma sak dag ut och dag in för korkade patienter, om man över huvud taget kan göra någon nytta. Pengarna lockar förstås många, men det är ytterligare en obegriplighet att just läkare ska tjäna så mycket mer än många andra som gör i grund och botten liknande saker. Det sägs att läkaryrkena ska vila på någon slags vetenskaplig grund, men vad jag sett och förstått är det mer erfarenhet och gissningar som gäller.

Men helt plötsligt förstår jag! Vi har arbetat intensivt med hälsa, sjukdomar och kroppen under våren och nu börjar jag själv känna fascinationen. Den kittlande känslan av att veta att man kan allt om alla sjukdomar, men ändå inte kan vara säker på att ställa rätt diagnos, eftersom man är beroende av patientens ofta rätt luddiga berättelse. Känslan av att lägga pussel och komma framåt bara om man ställer de smartaste frågorna, liknar mer en deckares eller en grävande journalists arbete, än en elektrikers eller krukmakares. Logik och vetenskap i all ära, men det är människors irrationalitet som gör livet spännande! Allra mest fascinerande var när vi fick träna på att operera. Tarmarna ligger inte alls så prydligt på plats som på planscherna, det kan jag verkligen intyga. Varje misstag blir dyrköpt och måste mödosamt rättas till om patienten ska kunna överleva eller ens sys ihop och inte ens när man gör precis rätt enligt boken, går det riktigt som det var tänkt. Visserligen opererar vi bara på grisar, så misslyckanden är acceptabla (och ger oss lite bättre mat till middag), men vi är ett gäng som tar varje uppgift på allvar och hatar att göra fel, så det här var på blodigt allvar (i dubbel bemärkelse).

2019-06-24

Det är konstigt att vi människor är så övertygade om att det vi är vana vid är det enda rätta och att allt annat är avvikelser. Till och med i gruppen bosättare, eliten i samhället, har alla svårt att se att det är de själva som kanske är udda och att andras lösningar kan vara helt okej. Det kan handla om så banala saker som hur länge pubar får vara öppna på kvällen, vilken sida av vägen det är bäst att köra på eller vilka droger som borde vara tillåtna, men också mer seriösa saker som när barn ska börja i skolan, hur hårt media ska kontrolleras eller det berättigade i dödsstraff. För att inte tala om allt som rör religion. Våra diskussioner är oftast lugna och sansade, men alla håller i slutändan på sitt, även jag. Det märkligaste, men kanske ändå mest typiska, var en diskussion vi hade om hur, när och i vilka mängder man dricker kaffe. En del kunde absolut inte begripa varför man inte tar mjölk i kaffet, en del kunde inte tänka sig att dricka stående, Dietmar förstod inte varför man borde få mängdrabatt om man köper en större kopp och ingen utom jag tyckte det var det minsta naturligt med påtår. Det enda försonande draget i diskussionen var att ingen hade några åsikter om dem som inte dricker kaffe alls.

2019-10-14

Det har utvecklats en sällsam typ av humor bland oss bosättare. Det började med att någon ritat in en bankomat på den stora väggmålningen med vårt framtida hem på Mars. Vem det än var som gjorde det, hade vederbörande lagt stor möda på att hitta en bank vars färger och logga smälte in bra med både den röda Mars-sanden och de smutsbeiga husen. Så fort Luisa sett bankomaten spred det sig förstås fort bland bosättarna, men det tog flera dagar för ledningen att upptäcka och måla över den, något som ledde till mycket munterhet bland oss. Med tanke på hur välgjord den var, borde det ha gått att reducera gruppen misstänkta till en hanterlig skara för korsförhör, men vad jag vet avslöjades aldrig marodören. Istället dök det upp allehanda påhittade reklamblad för IKEA, pizzerior och matvaruaffärer med minst sagt astronomiska belopp för hemkörning just till en viss planet. Det skämtas friskt om prylar vi skulle kunna glömma kvar på Jorden och vad nästa besättning skulle kräva för att plocka med sig dem på sin resa. Eftersom pengar inte spelar någon roll i rymden, kommer vi att få betala på helt andra sätt, som inte alltid lämpar sig för ledningens öron.

Men mitt bland alla upptåg och galna skämt, det ena värre än det andra, anar jag att vi mest håller på och försöker skyla över våra känslor kring att behöva lämna så mycket bakom oss. Våldigt mycket har ledningen försökt förbereda oss på, men det handlar i stort sett bara om vad vi reser till och kommer att uppleva. Det som vi lämnar bakom oss är tabu. Jag förstår dem. Vi har inte råd med fler avhopp om träningen ska bli meningsfull även i fortsättningen och vi har inte råd att tveka. Det är vår stora uppgift som gäller och inget får komma i vägen för den.

2019-10-15

Träningen blir alltmer konkret och praktiskt orienterad. De senaste månaderna har vi fått arbeta ihop med ingenjörerna med att kontrollera och sätta ihop delarna till våra bostäder och vår utrustning som snart ska skickas upp före oss. Vi har också fått programmera och kontrollera robotarna som ska följa med och montera upp allt åt oss, så det står färdigt när vi kommer dit. Om allt går som det ska, vill säga. Tanken är att vi ska kunna varenda pryl, ner till minsta mutter och kiselkrets, så bra att vi kan bygga ihop våra hem själv - i rymddräkt - om utrustningen kraschlandar på Mars. De kommande månaderna blir det samma rigorösa procedur med farkosten som ska vara vårt hem i åtta månader på resan till vårt nya samhälle. Det känns lugnande på något vis. Även om vårt projekt aldrig kommer i närheten av de senaste, häftigaste lösningarna som Nasa och kineserna har, är det bra att med egna ögon få se att allt fungerar och att få känna att jag kan hantera allt, oavsett vad som händer.

2019-10-16

PR-arbetet går allt trögare och det beror inte bara på att PR-avdelningen bantats rejält och vi bosättare måste göra mycket mer av jobbet själva. Även de som bloggar och interagerar på sociala medier allra flitigast, märker av att de får färre frågor och att antalet fans minskar eller är oförändrat. Det går inte längre att ringa till de seriösa debattprogrammen, vetenskapstidningarna och nyhetssajterna och säga att man kommer till stan om två veckor. Det är som att de har gjort sina reportage för tillfället och väntar med nästa insats tills de ser att vi verkligen är på väg ut i rymden. Men vi kan inte tillåta oss att ta paus, på det vis som media och allmänheten verkar ha gjort. Utan att ge oss några detaljer, har ledningen signalerat tydligt att projektets framgång hänger på att vi fortsätter att dra in pengar. Så vi ringer och ber om att få vara med i lekprogram, i barnprogram, i skvallertidningar, på invigningar av köpcentra och hjälper inte det skickar vi in anonyma insändare med ogrundade beskyllningar, som vi själva går i svaromål mot. Just precis, även de grundlösa påhoppet har avtagit i antal och det ganska rejält.

2019-12-27

I år blev det jul och nyår "hemma" i Sverige. Kändes som om det kunde vara på tiden att bry sig om mamma och de gamla polarna, efter två överhoppade år. Plus att suget efter den svenska julmaten, kakorna och julmusten gjorde sig påmind, liksom känslan av att jag kanske inte har så många tillfällen kvar att njuta av detta. För en gångs skull unnar jag mig också att njuta fullt ut av allt som jag kan stoppa i munnen, utan att träna bort övervikten omedelbart. Jag vet att jag fixar det när jag är tillbaka i Bratislava, så bra koll har jag på min egen kropp nu för tiden. Och fixar jag det inte på egen hand får jag all hjälp jag kan få med den saken, vare sig jag vill eller inte. Jag ska nog till och med unna mig en rejäl bläcka på nyår - det var verkligen inte i förrgår.

2020-01-01

Aaah! En riktig härlig jävla gammaldags baksmälla. Mår så där lite lagom för jävligt, men det är inget, absolut inget att göra åt. En hel dag då jag inte behöver vara nyttig, inte behöver åstadkomma något, inte behöver vara presentabel. Bara se på Ivanhoe på TV. En film som jag sett så många gånger och som pappa såg vareviga nyårsdag. "Det är ju tradition!" lär han ha sagt när mamma ville ha ut honom på promenad. Skulle aldrig se den filmen någon annan dag på hela året.

2020-01-04

Stora samtalsämnet i Bratislava just nu, så stort att det fortsatt på nätet under ledigheten: hur många av våra testresultat ska publiceras offentligt? Det finns huvudsakligen två läger, även om uppfattningarna är lika många som människorna som är inblandade. Å ena sidan de som vill hålla så mycket som möjligt internt, med argumenten att testerna sällan visar några större skillnader mellan oss, varken de fysiska testen, personlighetstesten eller kunskapstesten och att testresultaten ofta kan vara svåra att förstå för gemene man. Ska något publiceras över huvud taget, ska det göras med rikliga kommentarer och inte i form av topplistor. Å andra sidan de som vill publicera allt, okommenterat, så fort som möjligt, huvudsakligen med argumenten att vi måste lära oss att vara öppna med allt eftersom vi är offentliga personer och för att all publicitet gynnar projektet. Ledningen företräder givetvis den linjen, men även flera av bosättarna. Jag har tänkt att, skit samma, ut med allt. En del tolkar fel, en del tolkar rätt, men i slutändan har vi väl inget att dölja? Det var innan vi gick på lov och jag fick tid att titta närmare på vilka som företräder vilken linje. Även om alla som är kvar i projektet är superfantastiska på alla sätt och vis och presterar provresultat som många elitidrottsmän eller forskare skulle bli avundsjuka på, så är det ingen hemlighet att vissa är bättre än andra och att det bekräftas gång på gång när det kommer nya provresultat. Jag roade mig med att beräkna ett index baserat på de senaste tio publicerade provresultaten och plotta mot hur starkt var och en propagerar för den ena eller andra uppfattningen angående publicering. Bingo! Nästan perfekt korrelation! Ju mer man tjänar på publiceringen, desto mer stödjer man den! Jag skäms nästan över min egen laissez-faire-inställning. Klart jag kan unna mig den, när jag kom trea i indexet!

Hur kan vi människor vara så egotrippade att vi aldrig kan välja en ståndpunkt oberoende av om vi tjänar på den eller inte? Det här mönstret går ju igen över allt i samhället och inte bara bland vanligt dumt folk på gatan utan i högsta grad också bland dem som borde veta bättre. Politiker presenterar den siffra som stödjer deras linje och gör det lättare för dem att bli valda och anklagar motståndarna för att ljuga när de av samma anledning tar fram en annan, precis lika halvkorrekt siffra. Företag som blir ertappade med att ge mutor hävdar indignerat att det är enda möjliga sättet att göra affärer i just det landet, men när andra branschföretag gör samma sak, är det illojal konkurrens. Alla fackförbund pratar sig varma för att höja lönerna för kvinnor, lärare, vårdbiträden och andra utsatta grupper, men när det blir dags för förhandling kan de inte enas om en gemensam linje där vissa avstår för andras bästa, nej, då ska var och en ha så mycket det bara går, oavsett vad de har sedan tidigare. Rika länder kräver att fattiga länder ska följa internationella handelsavtal, när alla vet att reglerna är skrivna av de rika för att gynna dem. Samma sak i idrottsföreningar, kyrkor, när det diskuteras rökförbud, när grannar bråkar om en tomtgräns, när föräldrar är oense med skolan. Är det inte det yttersta beviset på dumhet, när vi inte kan ställa oss vid sidan om oss själva när vi gör en bedömning och sedan acceptera att beslutet går oss emot, när det faktiskt var ett rimligt och logiskt beslut?

2020-03-30

Om ett år ska det vara helt klart vilka som får åka i första, andra och tredje omgången, men vi vet ännu inte exakt hur urvalet ska gå till, vi vet inte ens om det är team eller individer som ska rangordnas. Det vore bra att få klarhet snart, så man vet om man ska ställa in sig på någon form av strid eller om det som räknas är vad man faktiskt presterat. Eftersom jag är en av dem som hela tiden ligger i topp i våra interna tester, så förväntar jag mig faktiskt att få åka, så enkelt är det. Inte nödvändigtvis i första rundan, men innan jag blir gammal i alla fall. Jag vill åtminstone inte bli bortkollrad i någon process som jag inte kan påverka och inte begriper mig på. Det vore direkt ovärdigt och opassande efter allt slit vi lagt ner.

Det märks att de flesta andra också tänker på det här. Stämningen är fortfarande god och vi har kul ihop, men ungefär på samma sätt som idrottsmän från olika lag som kan umgås hjärtligt vid sidan av planen, men klöser ögonen ur varandra när det väl är match. Alla ger järnet på alla tester, pluggar alltid mycket mer än vi blivit tillsagda att göra, ingen ger sig någonsin frivilligt. De sista två som inte var 100% seriösa precis hela tiden, försvann i vintras, utan att någon blev förvånad eller saknar dem. Därmed är vi 32 kvar, exakt åtta team. Knappast en slump.

2020-03-31

Jag har försökt ta upp bristen på information och klara spelregler med de andra bosättarna några gånger, men det är som att tala till en vägg. Européerna säger att de förstår vad jag menar, men att det inte är någon idé att bråka om det. Är de rädda för efterföljder? De flesta andra förstår över huvud taget inte vad jag pratar om. Ännu värre: de kan inte ens förklara vad det är de tycker är konstigt i det jag säger. Det blir liksom ingen diskussion alls, vilket är väldigt ovanligt bland oss. Jag misstänker att det är de kollektivistiska, hierarkiska och patriarkala strukturerna som sitter djupare än vad någon vill erkänna, även i dessa högpresterande, till synes moderna människor. Ledningen och Gud har alltid rätt, oavsett om man förstår vad de egentligen tycker och tänker. En rejäl kulturkrock är det hur som helst och som vanligt med kulturkrockar är det inte lönt att försöka gå till botten med dem.

2020-06-01

Äntligen är teamen spikade och äntligen fick vi en glimt av någon slags demokrati. Vi fick alla, individuellt och anonymt, lämna in en lista på vilka tre personer vi helst ville bilda team med. Enda kraven var att vi inte fick välja någon från vår egen kontinent och att det måste finnas minst en kvinna i gruppen (eftersom det bara är nio kvinnor kvar, är det svårt att kräva helt jämn könsfördelning). Sedan följde förstås en hemlig process, där ledningen vägde personligheter och all sköns annan karaktäristika mot varandra, men i slutändan verkar våra önskemål faktiskt ha tagits riktigt bra till vara. Jag är åtminstone supernöjd med min grupp: Luisa från Venezuela, medicine doktor, Elisabeth från Nya Zeeland, psykolog och gymnastiklärare och Thai från Vietnam, kemi-ingenjör. Den enda av mina önskningar som inte slog in, är att jag inte fick med mig Sanjay från Indien, men eftersom han också är läkare, inser jag det orimliga i att både han och Luisa skulle komma med i samma grupp. Även om de flesta andra också är nöjda med sina team, snackas det tydligen om att vi är ett orättvist bra team, ett verkligt dreamteam. Faktum är att jag är den enda i gruppen som inte har minst en MBA eller masterexamen och vi har alla fyra legat på topp-tio-listan i alla olika tester nästan hela tiden. Framför allt är det här ursköna lirare som både kan slappna av och ha kul och som presterar som bäst under stress och press. Kommer jag inte till Mars med det här gänget är det något som är allvarligt fel. Det är ännu inte helt klart hur det slutgiltiga urvalet och rangordningen kommer att gå till, men ledningen har signalerat ganska tydligt att "folkets röst" kommer att vara viktig. Nu har vi ett år på oss att presentera oss för världen som ett team som är värdiga att få åka. För första gången på länge känns PR-arbetet både roligt och meningsfullt, särskilt som jag slipper göra det helt på egen hand.

2020-06-02

Stor presskonferens idag med presentation av teamen för hela världen samtidigt. För att samla så många journalister som möjligt på samma plats, hade ledningen chartrat ett plan och flugit in oss alla till Brüssel. 300 journalister var på plats i en skamfilad idrottshall och ytterligare 2,5 miljoner lär ha följt presentationen via Medianet, som köpt rättigheterna till sändningen. Jag kan inte bestämma mig för om jag gjorde bort mig eller stärkte mina chanser. Efter de sedvanliga, urtråkiga frågorna om vi var nöjda med våra team, vad vi ser fram emot mest med att komma till Mars och vad vi åt till frukost, begärde Anna Höglund från Aftonbladet ordet och frågade, på svenska, vad jag skulle göra om jag inte blev utvald att åka, med tanke på att jag ändå bara hade 25% chans att komma med någon av de första två raketerna. Jag blev så ställd att jag blev förbannad och snäste av henne i syrlig ton med ett "om du inte har något vettigt att fråga om kanske du inte ska ta upp tid vid ett så här viktigt möte". Medan de övriga svenska journalisterna på plats hade fullt sjå att hinna översätta för alla som stod nära, hade mitt negativa tonfall inte undgått någon och det surrades länge i salen om vad detta kunde betyda. Helt följdriktigt kom fokus att hamna på mig en lång stund efter detta och tur var väl det, så jag fick en chans att berätta på engelska hur mycket jag vill åka och hur jag inte ser någon poäng med att göra upp alternativa planer. Om inte ledningen hade styrt över till andra frågor och andra bosättare efter några minuter, hade jag nog suttit där än och lagt ut texten. Det som är svårt att veta nu så här direkt efteråt, är om jag främst framstod som arrogant och egenkär, eller som beslutsam och fokuserad. Det lär jag få veta tids nog.

2020-06-03

Från Brüssel fick de av oss som ville åka hem för att erbjuda mer intervjuer om teamen till de lokala journalisterna. Jag hade tänkt åka, men tvekade efter vad som hänt på presskonferensen. När drevet går i Sverige, då går det som bekant rejält och inte ens den mest mediatränade går säker, särskilt inte om man har retat upp en journalist på en stor mediasajt. Innan jag hann backa ur, kallade PR-avdelningen mig till en debriefing där de berömde mig för att jag varit så rakryggad och säker på min sak. "Vad det här projektet behöver, är medlemmar som kan stå upp riktigt rejält för vår sak", sa de bland annat. De hade också kollat reaktionerna i Skandinavien och även om många yrkesjournalister var försiktigt kritiska och tyckte jag kunde varit mer diplomatisk, var bloggarna och alla andra med någorlunda inflytande på nätet lyriska över att jag hade tagit strid mot just Anna Höglund. Det kanske inte är så dumt att ge sig på en känd och fruktad journalist trots allt? Alltså sitter jag nu på ett flyg till Köpenhamn där jag och Elisabeth, som inte skulle hinna hem, ska ha pressträff på Kastrup. Därefter samma sak med Oslo, Stockholm och Helsingfors. Linköping och andra småorter har jag inte tid för den här gången - nu är jag het!

2020-08-21

En mycket stor dag för projektet: uppskjutningen av våra bostäder och våra förråd. Först efteråt, när allt gått bra, insåg jag vad som stått på spel. Ett missöde med den här uppskjutningen hade troligen inte bara försenat projektet med flera år, risken är väldigt stor att allt hade behövt läggas ner. Enorma summor har plöjts ner i de två raketer som gick iväg från Guyana tidigt i morse (vår tid). Lika mycket hade krävts för att ersätta dem om något gått snett och det är ingen vild gissning att de pengarna inte finns i projektet idag. Så var skulle vi i så fall ha fått dem? Vem satsar på en förlorare?

2020-11-15

Hemma i Sverige en dryg månad för marknadsföring och julfirande. Mars-prylar ska finnas under varje gran, har ledningen tänkt sig. Därför ska jag ut på en mega-turné till varje varuhus i varje stad av självaktning i hela landet och dessutom några i Norge och Finland, som inte har några egna bosättare. Mellan varven blir det boksignering av "Den långa vägen till Mars", som beskriver den "sanna historien bakom uttagningen och träningen av hela mänsklighetens bosättare." Jag har inte skrivit ett ord i den, men står ändå som en av fyra författare till den nord-europeiska upplagan, som ges ut på tyska, nederländska, danska, polska, norska, finska och svenska. Nästan exakt samma bok, med bara mindre förändringar av några kulturella referenser, ges ut i sju andra upplagor, "författade" av de bosättare som kommer från just den delen av världen. Smart upplägg för maximal uppmärksamhet till minimal arbetsinsats. Inte särskilt troligt att någon journalist orkar bemöda sig med att läsa mer än en version för att jämföra. Mest troligt är väl att de nöjer sig med att publicera våra foton och vår pressrelease, utan att ens läsa den! Det var länge sedan journalistik handlade om att göra något eget och unikt.



2020-11-22

Varje stad är lik den andra och vårt upplägg är detsamma över allt. Utom i Jönköping! Här hade de lyckats få in mig på Dreamhack, tillsammans med lanseringen av Sim City Mars, som tydligen har betalat en bra slant för att få använda vår logga. Känns väldigt märkligt att vara tillbaka här. En gång i tiden var Dreamhack årets två verkliga höjdpunkter och jag längtade redan till nästa gång när jag dödstrött stapplade ut genom dörrarna sista morgonen. Nu väcker det här stället inga känslor alls hos mig. Några finniga tonårskillar bjöd in mig till deras datorer för att spela något som liknade Minecraft och jag blev pinsamt medveten om hur lite jag har hängt med i datorspelsvärlden de senaste åren. Jag hade läst om att det fanns spel som kunde känna igen ögonrörelser, men jag hade ingen aning om hur långt tekniken hade kommit och hur väl spelarna behärskade den. Medan jag, min vana trogen, jobbade frenetiskt med tangentbord och mus, kontrollerade tonåringarna det mesta med snabba och distinkta blickar på skärmen och min förlust var ett pinsamt faktum nästan innan spelet hade börjat. Besöket i stort var inte heller någon succé. Ingen bland de tekniskt mest drivna människorna i världen läser en mossig, tillrättalagd PR-bok och inte spelar de en nödortigt upphottad version av ett decennie-gammalt spel heller. Några mars-monster-gossedjur var det enda som gick åt på allvar, men det var inte vi som sålde dem!

2020-11-24

Turnéstopp i Linköping och möjlighet att sova i min egen säng ett par nätter. Förnedringen i Jönköping tog mig hårdare än jag riktigt förstod från början. Min självbild är ju att jag är riktigt bra på datorspel, en gång i tiden hade jag kunnat bli proffs om jag bara satsat en aning hårdare, inte någon som åker på råtorsk mot några småkillar som knappt är torra bakom öronen. För att upprätta min heder satte jag mig i min egen lägenhet för att köra några partier Dota. Det gick bättre, men jag upptäckte också att det var något som saknades. Glöden! Passionen! Det verkliga intresset! Efter en halvtimme kände jag mig nöjd och började läsa artiklar i svenska nättidningar om Mars-projektet. Det skulle aldrig hänt för sju år sedan! Är jag verkligen så förändrad? Vad har hänt med mig egentligen?

2020-11-25

Det här är inte mitt hem längre! Jag känner inte mer för den här lägenheten än för vilket hotellrum som helst som jag kraschlandar i efter ännu en PR-dag. Det är sämre städat och fullt av gamla prylar, det är enda skillnaden. Egentligen hade jag kunnat sälja den för länge sedan. Ledningen betalar inte hyran längre - de har insett att det blir billigare om vi bor på hotell, så sällan som vi är hemma. Jag bryr mig inte. Jag har pengar på banken så det räcker och blir över till hyra och allt vad jag vill ha i tio år till. Vad ska jag med de pengarna till när jag är på Mars? Enda anledningen att jag har kvar lägenheten, är att jag inte orkar befatta mig med att röja undan alla saker från barndom och tidig vuxenålder. Jag har flera gånger tänkt att nästa gång jag kommer hit så hyr jag en container, kastar allt och säljer lägenheten, men när nästa gång kommer, blir det inte av. Någon del av mig måste ändå vara fäst vid de här gamla prylarna och det passerade liv som de representerar. Något litet hörn av mig kanske inte tror att jag någonsin kommer till Mars?

2021-01-05

Det var nog inte bra att åka till Sverige över jul och nyår. Det var inte bra att få chansen att tänka efter och att se hur vanligt folk harvar på i samma frustrerande, innehållslösa, oinspirerande hjulspår hela tiden. För första gången sedan jag gick in i projektet hann jag bli rejält nervös på allvar. Jag vet så väl att vårt team borde bli bland dem som får åka och jag borde inte tänka några andra tankar, men jag lyckades inte sansa mig den här gången. Några team blir faktiskt kvar på Jorden; vad gör jag om mitt blir ett av dem? Det här är ju vad jag satsat på, det här är min livsuppgift, jag är redo, mer än någon annan. Rent teoretiskt är förstås möjligheterna på Jorden enorma för någon som har gått vår utbildning: föreläsare, forskare, expertkommentator, författare, men inget av det lockar ett dugg. Definitivt inte jämfört med att bli en av de första på flera hundra år som sätter ner bopålar i en ny värld. Och de första sedan 1969 som sätter fötterna där ingen annan människa varit förut. Det kan inte bli bättre än så! Jag får inte snubbla på målsnöret, nu gäller det att lägga på alla extra kol jag har under det sista halvåret. Ger jag inte allt nu, har allt annat varit förgäves.

2021-03-01

Äntligen vet vi vad som gäller. Det är givetvis bra, även om upplägget lämnar en hel del övrigt att önska. Rangordningen mellan teamen kommer att avgöras endast och enbart genom en gigantisk omröstning på nätet. Alla i hela världen får delta för en dollar per röst och det är fritt att rösta så många gånger man vill under de tre juniveckor som röststappen är öppen. Ingen i organisationen har något att säga till om. Inte ens ledningen har en utslagsröst, det finns ingen expertjury. Ledningen konstaterar avmätt att alla team är bra nog för att kunna åka och göra ett bra jobb. Varför skulle de inte lita på det urval och den träning de har organiserat? Tvärtom är det viktigt, säger de, att det inte kan komma några anklagelser om svågerpolitik och internt mygel i rangordningen. Det gäller att maximera engagemanget bland människor i alla länder, så att de känner att det här är hela mänsklighetens resa. Att det engagemanget också kommer att inbringa en hel del värdefulla pengar, är inget som behöver sägas högt. Det här är argument som jag, visserligen motvilligt, kan acceptera. Hypen som vi fick när teamen presenterades förra sommaren, gick över snabbt. Men att överlåta ett så här avgörande och tekniskt komplicerat beslut till en simpel Melodifestival-omröstning, är det verkligen ansvarsfullt, efter allt högkvalitativt arbete som lagts ner på att göra det här till en säker och framgångsrik resa? Eller ska vi se det som att det inte är mer än rätt att de som betalat större delen av resan, våra fans och media-bolagen, får ta över när det verkligen gäller? Kan man tänka sig att den gamla teorin om "The wisdom of the crowd" faktiskt gäller, att hela världens samlade idioter och genier i medeltal faktiskt kommer att ha helt rätt? Mustafa och jag stack ner på stan och tog en fika på kvällen. När vi var utom synhåll för de andra i projektet, skakade han bara på huvudet och suckade uppgivet. "Jag trodde jag hade en chans, det bor ju ändå väldigt mycket folk i Etiopien och de som vet vem jag är älskar mig. Men ingen av dem skulle satsa en dollar på mig, inte ens de som har pengar. De minns alldeles för väl tiden när en dollar räckte till mat i en vecka för hela familjen och de ändå fick gå hungriga ofta."

2021-03-03

Teamen har blivit uppmuntrade att göra gemensamma turnéer, framför allt till sina egna hemländer. Vi övervägde ett tag en sådan jorden-runt-turné, som det skulle bli för oss, men insåg rätt snabbt att det skulle bli logistiskt omöjligt, på den tid vi har till förfogande innan nästa isoleringsövning. Men vi lyckades åtminstone få till parvisa resor. Därför är Thai och Elisabeth i Thailand och Vietnam idag och fortsätter till Australien och Nya Zeeland i morgon. Luisa och jag var i Stockholm igår för inspelning av en intervju för TV4:s "Äventyrarna", fortsatte med tåget till Linköping där vi har övernattat. Efter intervjuer med Corren och LiTV fortsätter vi till Malmö och Köpenhamn där det blir pressträffar på Centralstationerna och i morgon bitti går flyget till Venezuela, via Miami, där vi träffar några journalister på flygplatsen. Konstigt nog känns det inte alls som ett tufft schema, vilket jag tror beror på att det är så mycket enklare att inte behöva göra det här ensam. Allt går så smidigt med Luisa. Hon fångar upp alla lösa puckar och gör något smart med dem och märker direkt när jag behöver bra input för att komma vidare. Om det är någon jag skulle kunna ta med mig till en öde ö, eller varför inte en öde planet, så är det hon.

2021-06-27

Vädret i Linköping är så strålande som det kan bli, men jag har verkligen svårt att njuta av det. Nu är det inte många dagar kvar tills röstningen avslutas och resultatet offentliggörs. För att inte folk ska tro att det är klart och sluta rösta (läs: betala in pengar), hemlighålls alla siffror in i det sista. Det gör förstås inte det hela mindre nervöst. Vi har haft PR-ledigt under de veckor som röstningen pågår och äntligen lyckades vi resa runt som ett team till våra respektive hemländer. Nya Zeeland var verkligen så fantastiskt vackert som alla säger, om än svinkallt och maten i Vietnam var så himmelskt god att jag gärna hade tagit med mig en kock hem. Venezuela innebar den här gången bara Caracas, vilket förstås var mindre kul. Megastäder utan charm är inte riktigt min grej. Nu har vi bestämt oss för att vi gjort vad vi kan och utan att ha något som helst fog för det, känns det väldigt bra. Vi har uppträtt som ett väl sammansvetsat team, där alla känner alla och ställer upp för varandra. Vad ska folk annars rösta på än det? Nu är det bara den nervösa väntan kvar. Det borde gå vägen, men...